

ПОЛИТИКИН ЗАБАВКА

1.50
ДИНАР

ГОДИНА
XXXI
БРОЈ
984
6. XI 1970.

СИГУРНО
ЈЕ ПОПИО БУРЕ
РИБЉЕГ
УЉА!

ВИДИШ, ЏОЗ,
ТО ТИ ЈЕ ГУЛИВЕР.
ТАКВОГ САМ БРА-
ТА ОДУВЕК
ЖЕЛЕО!

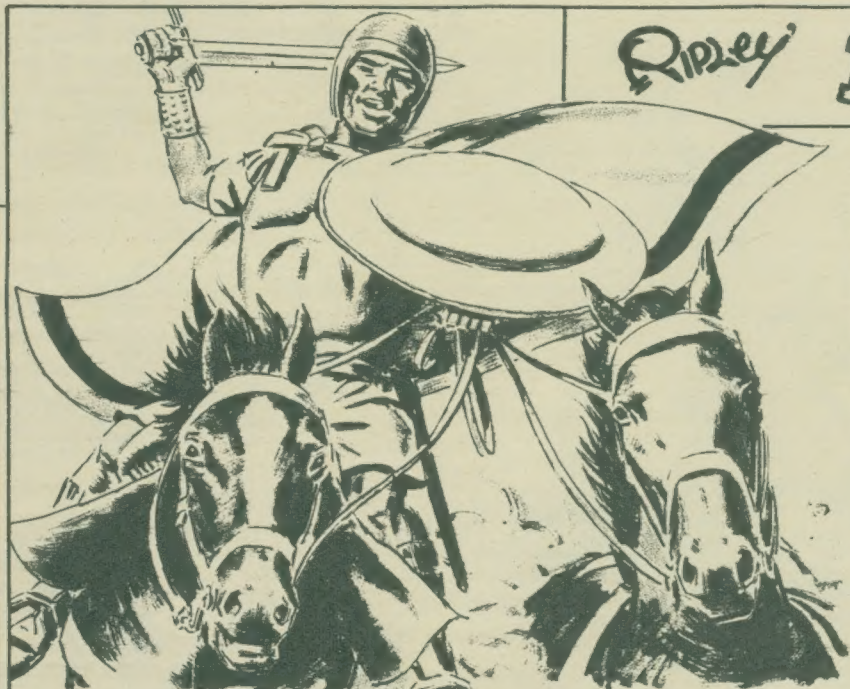

БУДУЋИ АС. — Седмогодишња Керин Ејвери једини је женски члан омладинског клуба аутомобилских тркача у Стафордширу, у Енглеској. Својим специјалним малим тркачким аутомобилом Керин постиже брзину од 100 км на час и у тркама омладинаца редовно заузима једно од прва три места. Керин је први аутомобил добила кад је имала три године и уз помоћ оца, инжењера по занимању, брзо је научила да вози.

КАО ПРАБАКЕ. — Мода макси и миди одеће није заобишла ни децу. У Италији већ око 60 одсто деце између треће и десете године носи хаљинице и капуте до пета или до пола листова. Одеване по последњој моди девојчице изгледају као што су у детињству изгледале њихове прабаке. У Француској је број тако одевене деце нешто мањи. Ипак се сматра да ће ова дугачка мода бити кратког века, бар што се тиче деце.

КОЊАНИЦИ ИЗ СЕВЕРНЕ АФРИКЕ

КОЈИ СУ СЕ БОРИЛИ У РИМСКОЈ ВОЈСЦИ ИШЛИ СУ У БОЈ ВОДЕЋИ РЕЗЕРВНОГ КОЊА И КАД БИ СЕ КОЊ ПОД ЊИМА УМОРИО ИЛИ БИО УБИЈЕН, ПРЕСКАКАЛИ БИ НА ТОГ ДРУГОГ У ПУНОЈ РАТНОЈ ОПРЕМИ!

ЦВЕТНИ ЧАСОВНИК
У ФРАНКФОРТУ, У АМЕРИЧКОЈ
САВЕЗНОЈ ДРЖАВИ КЕНТАКИЈУ,
САСТОЈИ СЕ ОД 20.000
ПОСЕБНИХ БИЛЈАКА

**АФРИЧКИ
МАЈМУН-ЛАВ**
ИМА ТЕЛО МАЈМУНА
И ГЛАВУ КОЈА ПОДСЕ-
ЋА НА ЛАВА

Ripley

ВЕРОВАТИ ИЛИ НЕ!

ЏОН МОДЛЕЈН

ДВОРАНИН КРАЉА РИЧАРДА II
БИО ЈЕ ЗБОГ СВОЈЕ
ВЕЛИКЕ СЛИЧНОСТИ
СА ЕНГЛЕСКИМ ВЛАДАРОМ
ПОГУБЉЕН
ЗБОГ РИЧАРДОВОГ СТРАХА
ДА БИ СЕ
ДВОРАНИН МОГАО
ПРЕДСТАВЉАТИ КАО КРАЉ

ТЕЛО ПРЕМНУЛИХ ДОМОРОДАЦА

СА ИНДОНЕЖАНСКОГ
ОСТРВА ТАНИМБАР
ПРЕЛЕЖЕ У
КОЛИБАМА
ПОДИГНУТИМ
НА ДРВЕЋУ
НЕКОЛИКО
МЕСЕЦИ ДОК
ОЖАЛОШЉЕНИ
СРОДНИЦИ
МОЛЕ
БОГОВЕ
ДА ПОКОЈ-
НИКА
ПРИМЕ НА
НЕБО

КОЈА ЈЕ ПРЕДСТАВЉАЛА
ПРВИ НОВАЦ У СТАРОЈ
КИНИ САСТАВНИ ЈЕ
ДЕО
ЗНАКОВА ЗА РЕЧИ:

寶 貨 貧

„БЛАГО“ „НОВАЦ“ „СИРО-
МАШТВО“

КИНЕСКИ
ПИСМЕНИ
ЗНАК

ЗА
„ШКОЉКУ“

貝

賣

財

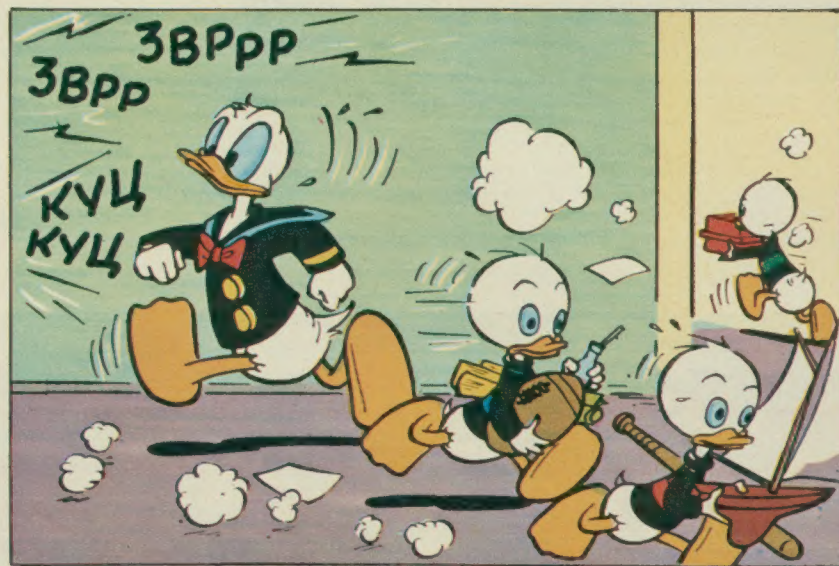
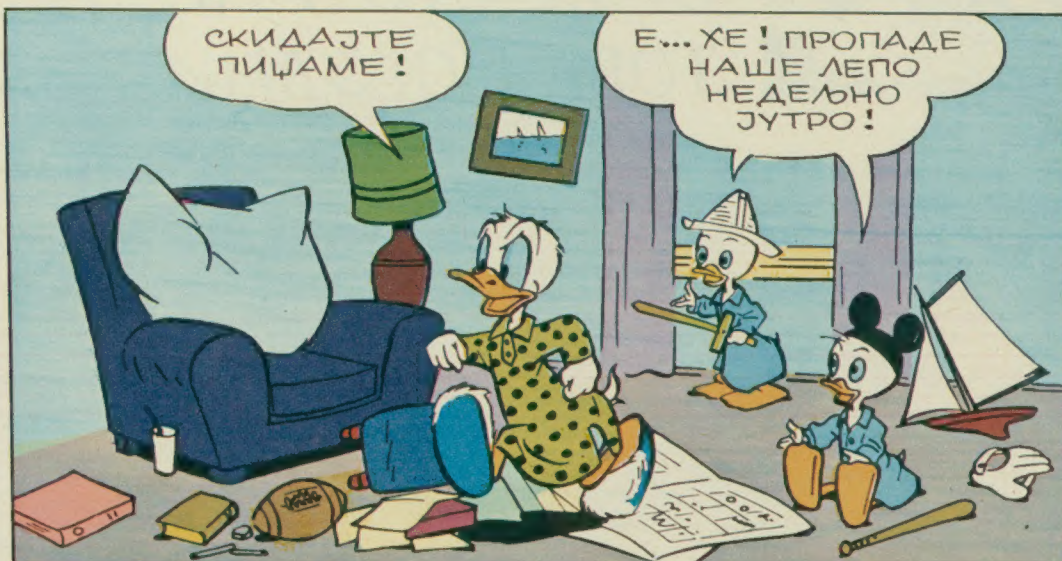
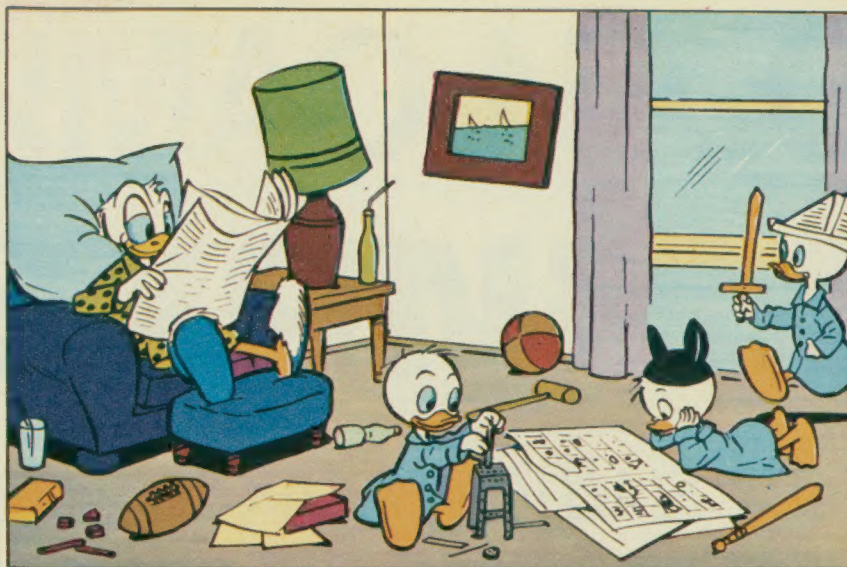
買

貧

„ПРОДАТИ“ „БОГАТ-
СТВО“ „КУПИТИ“ „ПОХЛЕ-
ПА“

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ЈЕСМО ЛИ САМИ У СВЕМИРУ?

САМО У НАШОЈ ГАЛАКСИЈИ ПО
СТОЈЕ СТОТИНЕ ХИЉАДА СВЕ-
ТОВА ПОГОДНИХ ЗА ЖИВОТ.

У зору ведрог и хладног 8. априла 1960. млади радио-астроном доктор Френк Дрејк и група техничара стигли су у контролну салу препуну електронских апарата смештену испод радио-телескопа високог 28 метара који се уздиже усред једне прерије у Грин Бенку, у западној Вирџинији. Уперили су рефлектор према звезди Тау Цети средње величине у сазвежђу Кита, која се управо помањала на западној ивици хоризонта назубљеног планинама. Учврстили су механизме тако да прате звезду док прелази небески свод. Дрејк је укључио звучник који ће у контролну салу пренети радио-таласе, оне што их ухвати радио-телескоп, једна циновска антена. Укључио је и магнетофон који

ће забележити таласе на покретну траку. Око шест ујутру приближио се последњем прекидачу механизма који је требало да аутоматски подеси пријемник тако да хвата једну радио-фреквенцу за другом. С чудним предосећањем у срцу притиснуо га је.

Човек је почео прво важно истраживање у вези с највећим открићем у историји: лорукама из свемира.

Шта крије звездано небо?

Већ одавно се људи питају има ли у свемиру и других бића. Према римском филозофу и песнику Лукрецију, који је живео пре 2000 година, било би „крај-

ње невероватно да су ова земља и ово небо једини који су створени“. Кинески филозоф Тенг Му мислио је исто тако, а Плутарх се питао да ли је на Месецу могуће становати. Али, читавих 14 векова Птолемејев систем света по коме је Земља непомићно средиште свемира док око ње круже Сунце, звезде и планете, спречавао је да ово питање даље напредује. Тек кад је победило Коперниково учење да се све планете, па и Земља, окрећу око Сунца, и кад је Њутн открио закон гравитације по коме се сва тела привлаче, то је довело Земљу у везу с најудаљенијим звездама, па се у људском уму родила мисао да би природни закони могли да важе не само за Земљу већ и за читав свемир.

Убрзо се и међу филозофима а и од научника мо-

гло чути мишљење да је постојање више светова могуће. Дански филозоф Кристијан Хајгенс, проналазач Сатурнових прстенова, гледајући звездано небо питао се: „Зашто свака од тих звезда не би могла да има пратњу планета као и наше Сунце?“ Бискуп Џон Вилкинс, писац прве енглеске књиге о тајним знацима, верује у могућност постојања једног другог света у коме се може становати. Песник Милтон у „Изгубљеном рају“ каже: „Прилично је невероватно да читав свемир постоји само зато да би Земља могла имати светлост звезда“.

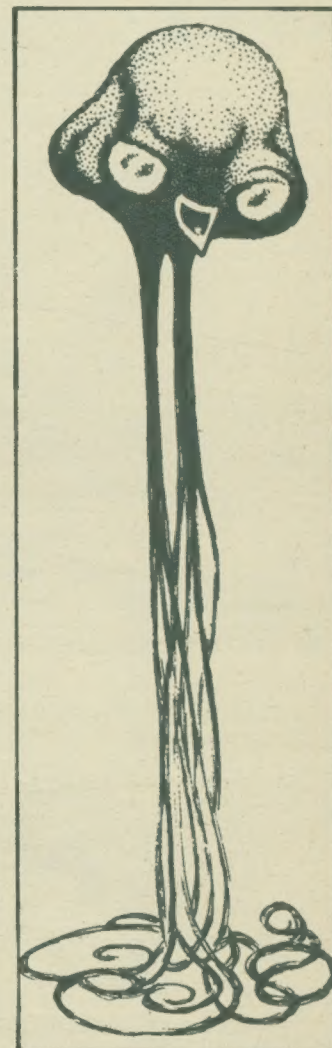
Па ипак, вековима су се ова размишљања заснивала искључиво на машти. И филозофија и религија, које су увек стављале човека у центар пажње, бежале су од сличних претпоставки. Наука није налазила знакове могућег постојања других сунчевих система, а и оно што је сазнавала није говорило у прилог томе да на другим планетама може бити живота. Меркур је био превише топао, Јупитер, Сатурн и друге планете превише хладне. Једино су Венера и Марс пружали извесне могућности.

Канали на Марсу

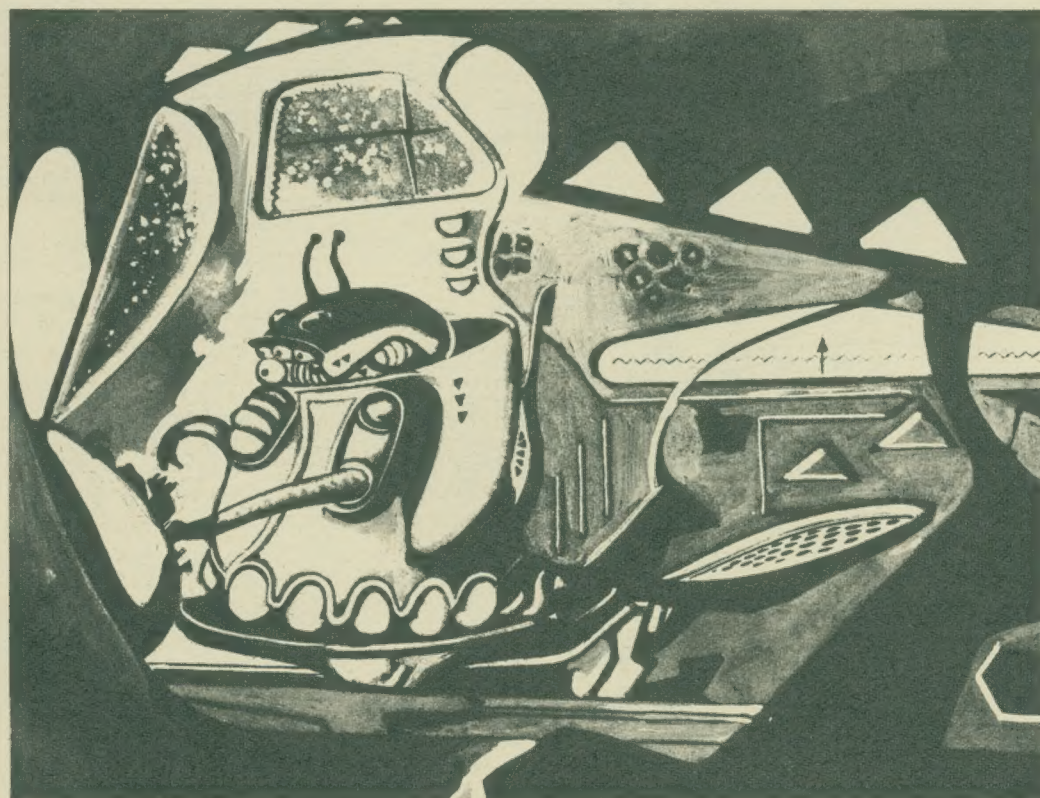
Године 1877. италијански астроном Ђовани Скјапарели „открио“ је такозване Марсове канале. Најбоље објашњење за прецизност којом је изгледало да су направљени било је да су канали дело интелигентних бића. Други астрономи, исто тако угледни, потврдили су постојање канала и поткрепили могућност постојања живота на црвеној планети примећујући да за време пролећа на Марсу неке области као да постају тамније, као да расте вегетација. Ове идеје имале су јак утицај на машту јавности и из

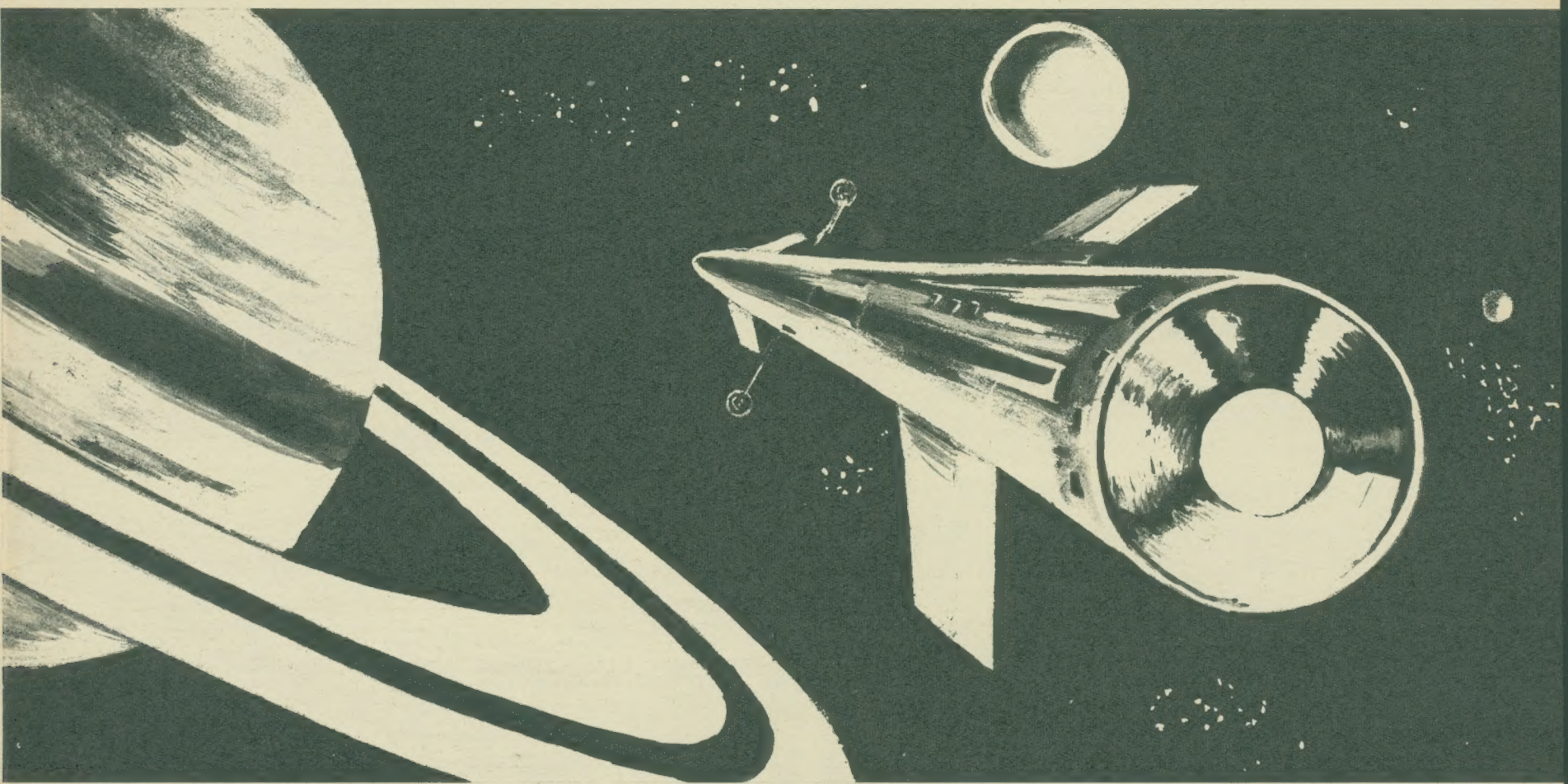

ових малих доказа новинари су испричали читаве романе о становницима Марса

АКО СЕ ЖИВОТ ЗАЧЕО НА ЗЕМЉИ ИЗ ОБИЧНИХ СПОЈЕВА НЕОРГАНСКЕ МАТЕРИЈЕ, ЗАШТО СЕ ТО НЕ БИ МОГЛО ДА ОДИГРА И НА НЕКОЈ ДРУГОЈ, СЛИЧНОЈ ПЛАНЕТИ?

РАЗМЕНА САЗНАЊА СА СТАНОВНИЦИМА НЕКЕ ДРУГЕ ПЛАНЕТЕ БИЛА БИ ОД НЕПРОЦЕЊИВЕ ВАЖНОСТИ ЗА НАПРЕДАК ЧОВЕЧАНСТВА

Кад год би се Марс приближио Земљи, а то се догађа сваких 15 или 17 година, интересовање за овај проблем постајало је јаче. Живо се расправљало о томе да ли је могуће да Марсовци покушавају да ступе у контакт са Земљом, па су учињени и неки покушаји за откривање сигнала. Али, ништа се није чуло и убрзо је научно истраживање објаснило да је потпуно невероватно да на Марсу постоје интелигентна жива бића! Планета је превише хладна а и воде је премало. После дужих астрономских посматрања, то што је првобитно названо „каналима“ svelo се на неколико слабих линија на Марсовој површини. Што се Венере тиче, чињеница да је вечито увијена у облаке спречавала је сваку могућност откривања трагова живота на њој.

Рађање живота

Посматрање многих звезда показује да су планетарни системи обична појава у свемиру. Разуме се, само они који задовољавају одређене услове били би погодни за живот. Главни услови су, изгледа, једна звезда-мајка, сунце које би било довољно старо и стабилно да дозволи појаву живота, затим планета која би била довољно велика да одржава атмосферу кисеоника и најзад, повољна орбита која би пролазила кроз „настањиву зону“, а то значи кроз област у којој вода остаје у течном стању (не смрзава се и не испарава). Кад се

међу звездама које по свој прилици имају своје планете, одбаце оне које из овог или оног разлога нису погодне за живот, њихов број само у нашој галаксији оста

вим бићима. По Дарвину, не колико разасутих молекула који су садржали критичне елементе: водоник, кисеоник, угљеник, азот и фосфор, изложени електричним

дене паре, метана, амонијака и водоника — главне састојке првобитне Земљине атмосфере. Пустио је недељу дана да се ова мешавина врти у једном затвореном

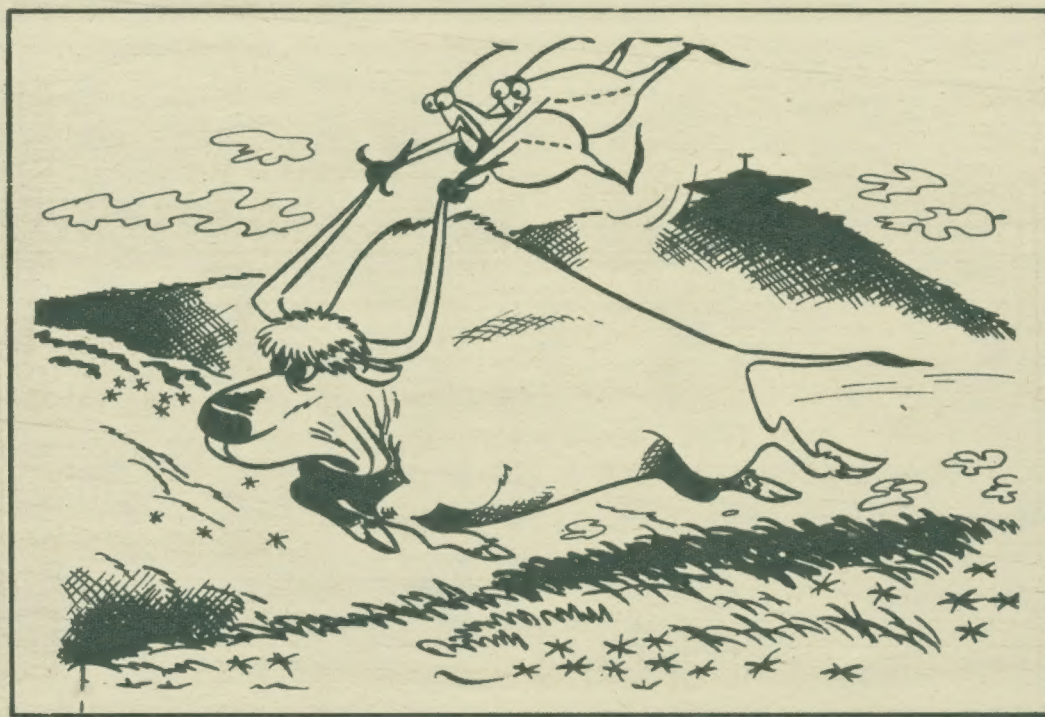
суштинске важности за живот, у беланчевине без којих нема ни човека, ни животиња, ни биљака.

Истовремено су други научници вршили биолошке експерименте с цинковским молекулима рибонуклеинске киселине који су на граници живог и неживог, тежећи да докажу да живот може да се роди спонтано из обичних неживих спојева присутних на првобитној Земљи. А ако је то могло да се одигра на нашој планети, што не би и на другим?

Можда нас чекају

Слабо је вероватно да су се на другим местима у космосу развили облици живота исти као на Земљи. По рачуну вероватноће, на половини других планета живот би још могао да буде на једноћелијском стадијуму, а ли зато би се на другој половини живот могао развити изнад још увек примитивног ступња на коме се налази Земља.

Године 1959. док су ова испитивања трајала и наговештавала закључак да има живота и ван наше планете, појавило се једно ново питање: да ли би ове развијеније цивилизације могле покушати да ступе с нама у везу?

— ВОЛАН САМ ПРОНАШАО! ЈОШ САМО КОЧНИЦЕ!

је и даље огроман — на стотине хиљада!

Док су астрономи долазили до ових закључака, биолози су вршили експерименте како би доказали да постоје озбиљне вероватноће о живом свету на овим планетама. Њихов рад почиње у ствари 1828. када је Фридрих Велер успео да од неорганичних елемената, добије органски састав уреу (мокраћу) која се налази у жи-

пражњењима у топлим водама младе планете Земље припремили су смешу „способну за још сложеније промене“. Ова претпоставка проверена је озбиљно тек крајем педесетих и почетком шездесетих година овога века.

У једном од најславнијих експеримената свих времена доктор Стенли Милер подвргао је дејству струје високог напона мешавину во-

систему посуда. После првог дана смеша је постала ружичаста, а на крају недеље тамноцрвена. Анализа је показала да се мешавина претворила у органски састав од

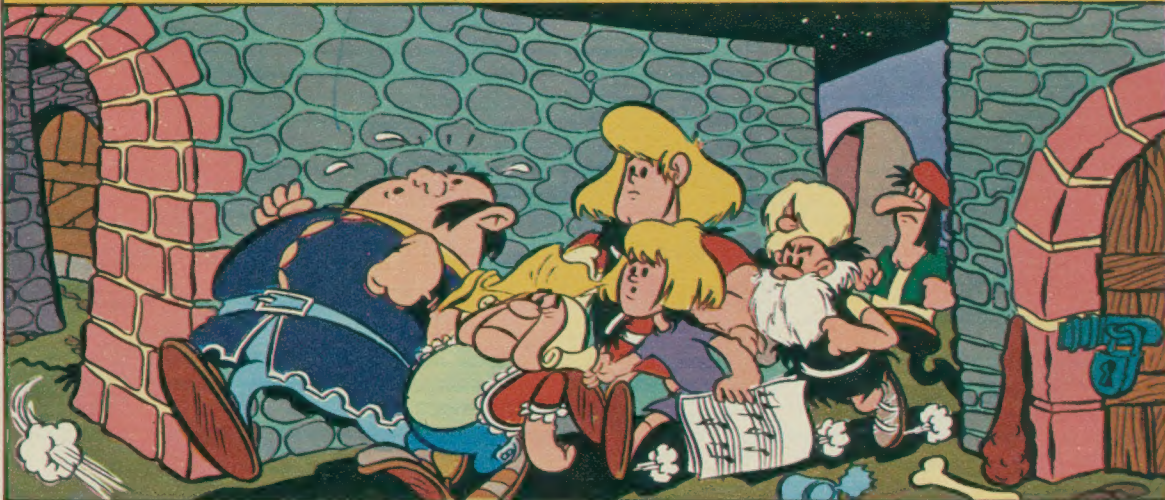
У
угућем
броју:

КАКО РАЗГОВАРАТИ С
БИЋИМА ДРУГИХ ПЛАНЕТА

ДИКАНОВЕ АВАНТУРЕ

ГОСПОДАР ДИОКЛЕЦИЈАНОВЕ ПАЛАТЕ

ЋАКМИЧАРИ СУ КРЕНУЛИ КРОЗ ПОДРУМЕ ДИОКЛЕЦИЈАНОВЕ ПАЛАТЕ. ЧЕКАЛЕ СУ ИХ МНОГЕ ЗАМКЕ И ПРЕПРЕКЕ.

ВИДЕЋЕТЕ ИХ У ЗАБАВНИКУ

НАГРАДЕ ДОБИЛИ
МИШКО ХРДЛИЧКА
И
ДИМИТРИЈЕ БЛАГОЈЕВИЋ

„Забавник“ је у броју 941. од 9. јануара 1970. у жељи да помогне развоју домаћег стрипа, расписао два конкурса: ЗА ПРВУ ИЗЛОЖБУ ДОМАЋЕГ СТРИПА и ОТКУПНИ КОНКУРС ЗА ДОМАЋИ СТРИП СА ТЕМОМ ИЗ НАШЕГ САВРЕМЕНОГ ЖИВОТА. Право учешћа у првом имали су сви југословенски цртачи који су током 1967, 68. и 69. у домаћим листовима објавили стрип (у наставцима,

свесци, календарицама), а други је пружио шансу свима који се баве цртањем стрипова.

Рок пријема био је 1. мај 1970. тако да се објављивање резултата могло очекивати негде у јулу или августу. Међутим, пожар који је задесио редакцију „Забавника“ умногоме је пореметио рад редакције, па су и сви послови око прегледања стрипова и избора најбољих за

каснили. Извињавамо се због тога свим читаоцима, посебно учесницима конкурса, и надамо се да ће наше разлоге уважити.

Жири „Политикиног забавника“ одлучио је да се прва изложба југословенског стрипа ове године не одржи због слабог одзива аутора.

Специјални жири прегледао је све стрипове који су приспели на откупни

конкурс, укупно 35, и одлучио:

I и II награда нису додељене.

III награду, свака у вредности од 500.000 ст. дин., добили су:

МИШКО ХРДЛИЧКА, Куманово, 11. октобра 11/7 (за стрип „Кријумчари“)

ДИМИТРИЈЕ БЛАГОЈЕВИЋ из Београда, Ул. пролетерских бригада 35 (за стрип „Сироче“)

Жири је одлучио да откупи још три стрипа чији су аутори:

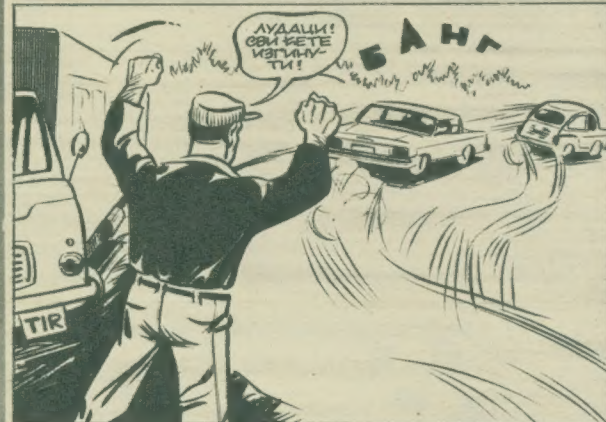
1. ЈАСМИНА ПЕРИШИЋ, Пенезићева 4, Велика Плана („Тајна порушене куле“) — 320.000 ст. д.

2. Инж. ЗЛАТКО ИМБРИОВЋАН и инж. ЈОСИП ПОВРЖЕНИЋ, Копривница („Пицоки“) — 300.000 ст. д.

3. ГРАДИМИР ПРВУЛОВИЋ—ГАЦА, село Дреновац, пошта Минићево (РТ-Крчајевци) — 140.000 ст. д.

ТРИ СЦЕНЕ ИЗ СТРИПА „СИРОЧЕ“ ДИМИТРИЈА БЛАГОЈЕВИЋА, СТУДЕНТА ИЗ БЕОГРАДА (III награда)

СЦЕНА ИЗ АВАНТУРИСТИЧКОГ СТРИПА „КРИЈУМЧАРИ“ МИШКА ХРДЛИЧКЕ КОЈИ ЈЕ ДОБИО III НАГРАДУ

СТРИП ЈАСМИНЕ ПЕРИШИЋ „ТАЈНА ПОРУШЕНЕ КУЛЕ“ ОТКУПЉЕН ЈЕ И БИЋЕ ОБЈАВЉЕН У „ЗАБАВНИКУ“ КАО И СВИ НАГРАЂЕНИ СТРИПОВИ.

ИНЖЕЊЕРИ ИЗ КОПРИВНИЦЕ ЗЛАТКО ИМБРИОВЋАН И ЈОСИП ПОВРЖЕНИЋ ПОСЛАЛИ СУ ВЕСЕО СТРИП „ПИЦОКИ“ КОЈИ ЈЕ ОТКУПЉЕН

ПРЕНОС СА УЗБУДЉИВЕ ФУДБАЛСКЕ УТАКМИЦЕ „МРШАВИ ПРОТИВ ДЕБЕЛИХ“ У ОТКУПЉЕНОМ СТРИПУ РТ — КРЧАЈЕВЦИ ГРАДИМИРА ПРВУЛОВИЋА-ГАЦЕ

НАЈБОЉИ

СОВЈЕТСКИ ГОЛМАН
ЛАВ ЈАШИН ДОБИТНИК
„ЗЛАТНЕ ЛОПТЕ“ ЛИСТА
„ФРАНС ФУДБАЛ“ 1963, ЧЛАН
ЕКИПЕ СВЕТА И ЕВРОПЕ.

ЈЕДАН ЈЕ ОД НАЈБОЉИХ
ГОЛМАНА СВЕТА СВИХ
ВРЕМЕНА. У 41. ГОД.
БРАНИО ЈЕ ГОЛ ЕКИ-
ПЕ СССР У МЕКСИКУ
НА СВЕТСКОМ
ПРВЕН-
СТВУ!

**ФРАНЦ
БЕКЕНБАУЕР**
(24 ГОД), ЧЛАН
БАЈЕРНА
ИЗ МИХЕНА И
ЗАПАДНОНЕ —
МАЧКЕ РЕПРЕ-
ЗЕНТАЦИЈЕ.
ИЗАБРАН ЈЕ АН-
КЕТОМ НАЈПОЗНА-
ТИЈИХ НОВИНАРА
ЕВРОПЕ У НАЈБОЉИ
ТИМ СВЕТА У
ПОСЛЕРАТНОМ
ПЕРИОДУ.

КАПИТЕН МАНЧЕСТЕР
ЈУНАЈТЕДА И ЕНГЛЕСКЕ
РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ, ПРВАКА
СВЕТА ЗА 1966. НАЈБОЉИ
ФУДБАЛЕР ЕВРОПЕ 1966.
— **БОБИ ЧАРЛТОН.**

БРАЗИЛСКИ
ФУДБАЛСКИ АС **ПЕЛЕ,**
СВАКАКО ЈЕДАН
ОД НАЈВЕЋИХ
ФУДБАЛЕРА
СВЕТА СВИХ
ВРЕМЕНА.
ИМА ТРИ ЗЛАТНЕ
МЕДАЉЕ СВЕТ-
СКОГ ПРВАКА.
ДАО ПРЕКО
ХИЉАДУ
ГОЛОВА ЗА
КЛУБ И РЕПРЕ-
ЗЕНТАЦИЈУ.
ИМА 30 ГОДИНА.
ИЗВАНРЕДАН
ДРИБЛЕР,
ШУТЕР И
ОРГАНИЗАТОР
ИГРЕ. КАО
СПОРТИСТА
ВЕОМА ЈЕ
СКРОМАН,
СРДАЧАН И
НЕПОСРЕДАН.
ОМИЉЕН
СВУДА У
СВЕТУ ЗБОГ
СВОЈЕ
ИЗУЗЕТНЕ
ВЕШТИНЕ И
ФЕР ИГРЕ.

ДРАГАН ЦАЗИЋ ЈЕ ВЕЋ
НЕКОЛИКО ГОДИНА НАЈБО-
ЉИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ ФУД-
БАЛЕР. ГОДИНЕ 1968. БИО ЈЕ
НА ЛИСТИ „ФРАНС ФУДБАЛА“
ТРЕЋИ У ЕВРОПИ, А 1969.
ПРОГЛАШЕН ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ
СПОРТИСТУ ГОДИНЕ. ЧЛАН ЈЕ
ЦРВЕНЕ ЗВЕЗДЕ, КАПИ-
ТЕН СВОГ ТИМА И
ДРЖАВНЕ РЕПРЕ-
ЗЕНТАЦИЈЕ.

ЛУИЋИ (ЋИЋИ) РИВА
ЧЛАН ИТАЛИ-
ЈАНСКОГ
ШАМПИОНА
КАЉАРИЈА,
ЈЕДАН ОД
НАЈСКУПЉИХ
ЕВРОПСКИХ
ФУДБАЛЕРА:
РАЧУНА СЕ
ДА ДАНАС
ВРЕДИ ПРЕКО
ДВА
МИЛИОНА
ДОЛАРА!
ПРОЗВАЛИ
СУ ГА
„ФУДБАЛЕР
ЗЛАТНИХ
ГОЛОВА“.

НА СВЕТУ

БАКИНТО ФАКЕТИ, ЈЕДАН ОД НАЈБОЉИХ ОДБРАМБЕНИХ ИГРАЧА У ЕВРОПИ. БЕК ИНТЕРА И ИТАЛИЈАНСКЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ. ЊЕГОВ ТИМ БИО ЈЕ ТРИ ПУТА ПРВАК ИТАЛИЈЕ, ДВА ПУТА ПОБЕДНИК КУПА ЕВРОПЕ, ДВАПУТ КЛУПСКИ ПРВАК СВЕТА.

ТИМ ЂАНИЈА РИВЕРЕ ОСВОЈИО ЈЕ ТИТУЛУ СВЕТСКОГ ФУДБАЛСКОГ ПРВАКА. ЂАНИ ЈЕ ЧЛАН МИЛАНА ВЕЋ 10 ГОД. КАПИТЕН ЈЕ КЛУБА И ДРЖАВНОГ ТИМА.

ЕДУАРДО АНДРАДЕ ТОСТАО (23 Г.) ФУДБАЛЕР КОЈИ ЈЕ ПО ПОПУЛАРНОСТИ ГОТОВО ДОСТИГАО ПЕЛЕА. ИГРАО ЈЕ У МЕКСИКУ НА ПРВЕНСТВУ СВЕТА И БИО ЈЕДАН ОД НАЈБОЉИХ У ЕКИПИ ПРВАКА СВЕТА БРАЗИЛА. У КВАЛИФИКАЦИЈАМА ДАО 10 ОД 22 БРАЗИЛСКА ГОЛА.

ГЕРА МИЛЕР ЈЕ НАЈСЛАВНИЈЕ ИМЕ ЗАПАДНОНЕМАЧКОГ ФУДБАЛА. НАЈБОЉИ ГОЛГЕТЕР НА СВЕТСКОМ ПРВЕНСТВУ У МЕКСИКУ ОВЕ ГОДИНЕ. „ГОЛ-ТО ЈЕ МОЈ ЈЕДИНИ ЦИЉ“, КАЖЕ ГЕРА МИЛЕР.

АЛБЕРТ ШЕСТЕРЊЕВ (28 Г.) ЧЛАН КЛУБА СОВЈЕТСКЕ АРМИЈЕ. БИО ЈЕ И ЧЛАН ЕКИПЕ СВЕТА У МЕЧУ ПРОТИВ БРАЗИЛА. ВРЛО ЈЕ БРЗ: 100 М ТРЧИ ЗА 11,1 СЕК.

МНОГО ЈЕ ДОПРИНЕО УСПЕСИМА ЗАПАДНОНЕМАЧКЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ У 1970 Г. ИГРАО ЈЕ НА ЧЕТИРИ СВЕТСКА ПРВЕНСТВА, ОД 1958. ДО 1970!

ЈЕДАН ОД НАЈПОПУЛАРНИЈИХ ФУДБАЛЕРА НЕ САМО У ЕНГЛЕСКОЈ ВЕЋ И У ЕВРОПИ СВАКАКО ЈЕ **ВОРН БЕСТ**, ИГРАЧ МАНЧЕСТЕР ЈУНАЈТЕДА. УВЕК У ЦЕНТРУ ПАЖЊЕ, АЛИ НЕ САМО ЗБОГ СВОЈЕ ДУГЕ КОСЕ ВЕЋ И ЗБОГ ОДЛИЧНЕ ИГРЕ И МНОШТВА ГОЛОВА КОЈЕ ЈЕ ПОСТИГАО. ГОДИНЕ 1968. ПРОГЛАШЕН ЈЕ ЗА ЕВРОПСКОГ ФУДБАЛЕРА БРОЈ 1 У АНКЕТИ „ФРАНС ФУДБАЛА“.

КАД ФИЛОЗОФ ПРОДАЈЕ САТОВЕ

САТОВЕ

ЈОШ ПРЕ ДВЕ СТОТИНЕ ГОДИНА ВОЛТЕР ЈЕ ПРАВИО ТАКО УСПЕЛЕ РЕКЛАМЕ ДА НИ ДО ДАНАС НИКО НИЈЕ УСПЕО ДА ИХ НАДМАШИ

Кад је Волтер стигао у Женеву 1754. године и купио велико имање у близини, био је то веома богат град, али град у коме није било мира: политичким метежима и бунама пробуженог грађанског слоја никад није било краја.

Није познато како се догодило да се и Волтер умеша у бурна политичка збивања и то на страни незадовољника који су устали против старог и назадног режима, али је та сарадња довела, 1770. године, до прогонства педесеторице грађана. У очајању, ови су се људи обратили Волтеру за помоћ. Он се ни тренутка није двоумио: примио их је заједно с породицама на своја имања.

Убрзо, међутим, искрсло је питање: како исхранити 50 породица. Волтер је био имућан, али ипак не довољно. Немогуће га је тада натерала да се лати организовања једног од највећих привредних подухвата XVIII века! Окупно је око себе прогнанике, ставио им на располагање одлично опремљене радионице и алат и почео да производи сатове. Али произведену робу требало је и продати. Волтер се бацио на нов посао. Имао је пријатеље и јаке везе у целом свету. За неколико дана упутио је стотине писама на све стране. Тако је велики француски филозоф, писац и историчар, један од најслободомислијих умова ондашње Европе, постао велики трговац сатовима.

РЕКЛАМНА БОМБА

У овај подухват Волтер је уложио сву своју неизмерну моћ убеђивања и покре-

нуо своје силне организаторске снаге. Прво писмо написао је војвоткињи Де Шоазел. Оно је гласило:

„Фернеј 11. маја 1770. године. Дозвољавам себи слободу да госпоњи Војвоткињи пошаљем шест сатова које смо произвели у Фернеју. Ми их сматрамо за врло укусно израђене и врло добре... Наши сатови стају свега 11 лујева по комаду. Чак и најраскошнији, украшени дијамантима, не стају више од 47 лујева. Сви ти сатови били би бар за трећину скупљи у Паризу. Ми радимо на најрационалнији могући начин и заслужујемо подршку господина министра.“

Утицај жена на француском двору био је веома велики. Стога није чудно што је војвоткиња Де Шоазел успела да наговори свог супруга, краљевог министра, да изађе у сусрет Волтеру. И ускоро је Фернеј славио свој први велики успех: пошиљка часовника одлично је примљена у Паризу.

Волтер је био изврстан дипломата. Тако је на дан Светог Луја, празника француских краљева, организовао велику свечаност. Није штедео напора да свуда и на сваком месту хвали своје штићенике.

Није требало дуго чекати дејство ове рекламне бомбе. Француски двор први није могао да се оглуши о потребе тако верних поданика који су уз то производили права ремек-дела. Убрзо су у Фернеј стигле прве веће поруџбине.

Али, Волтер је наставио свој посао рекламног агента: обратио се свим амбасадорима Француске у иностранству и замолио их за нове поруџбине. Увек би на крају додао гордо и самоуверено: „Војвода од Шоа-

зела штити и помаже нашу колонију, ми имамо благонаклоност краља и министарства“.

ПИСМО КАТАРИНИ ВЕЛИКОЈ

Оваква писма су засула све земље Европе и њихов успех је био огroman. Једини који је пружио отпор Волтеровом победоносном трговачком походу кроз Европу био је римски кардинал Бернис, који није заборављао да је филозоф због својих смелих мисли искључен из цркве.

Волтер се није устезао да пошаље пословно писмо чак ни руској царици Катарини Великој, а кад је од ње добио знатне поруџбине, проширио је своје везе чак до Пекина. Док су поруке француског двора биле доста замашне али плаћање споро и нередовно, царица Катарина је плаћала увек на време и до последњег гроша.

Пратећи преписку Волтера, „трговца сатовима“, не можемо а да се не дивимо вештини којом је искоришћавао сваку прилику да направи добар посао. Као да се целог живота бавио трговинском, а не књижевношћу и филозофијом! Петнаестог октобра 1770. године, писао је војводи од Аржанта ла: „Честитам војводи на вештини с којом је успео да успостави мир у Тунису. Како су француски сатови врло цењени у тој земљи, а пошто су јевтинији од енглеских, фабрика у Фернеју нуди војводи своје услуге“.

Кад је војвода од Артоа унук Луја XV и касније краљ Шарл X, требало да се ожени, Ришеле је савете

вао Волтеру да се обрати грофици Дибари, која је желела да за ту прилику набави погодан свадбени поклон.

Волтер је писао: „Дозвољавам себи слободу да вам пошаљем мустре сатова произведених на моме имању у Фернеју. Овај јединствени сат, који је направљен пред мојим очима и богато украшен дијамантима, свакако ће вас изненадити и усхитити. Па ипак, његова цена износи само 8.000 франака“.

НАЈБОЉИ И НАЈЈЕВТИНИЈИ

Тако је Волтер долазио до нових муштерија и његова мала колонија је живела срећна и задовољна. На жалост, потрошачи онога времена нису били нимао ревностни у плаћању. Чак и за оне који су дуговали већ шест месеци и више, филозоф је налазио овакве дипломатске речи опомене: „Уметници моје колоније који су вам испоручили на ваш захтев сат украшен дијамантима бацају се пред ваше ноге. Кад будете урадили све своје послове, молим вас да будете тако љубазни и сетите се мојих јадних избеглица“. Ако би ова дипломатска опомена остала без успеха, Волтер је постајао одлучнији и почињао да прети онако како је само он умео.

Велики филозоф се толико занео овом својом многобројном породицом и њеном привредном активношћу да су га назвали „фернејски патријарх“. Толико је на сва уста и у свакој прилици хвалио и препоручи-

вао своје штићенике да је неколико година сва његова активност била везана за њих.

Добар трговац мора да се разуме у робу коју продаје. Временом је Волтер постао одличан познавалац механизма сатова. Чак је постао и заприжен часовничар о чему сведочи писмо грофу од Рошфора:

„Врло сам срећан што сте задовољни мојим сатом. Ипак, страхујем да услед кратке времена није довољно добро регулисан. Али, то је крајње осетљив и прецизан посао. Свака вештина има своју тајну!“

Волтер је непрестано укључивао на јевтинију својих сатова. Добро је знао да робу не продаје само њен квалитет, већ и цена. Успео је да издејствује да његово село буде ослобођено пореза и добио од краљевске поште попуст. Захваљујући томе, сатови из Фернеја су, и поред свог одличног квалитета, били најјевтинији у Европи.

Тако су Волтерове избеглице биле претрпане поруџбинама и индустрија сатова у Фернеју је цветала из године у годину. Годишњи обрт је износио 500.000 франака, што у данашњем новцу премашује износ од неколико милијарди.

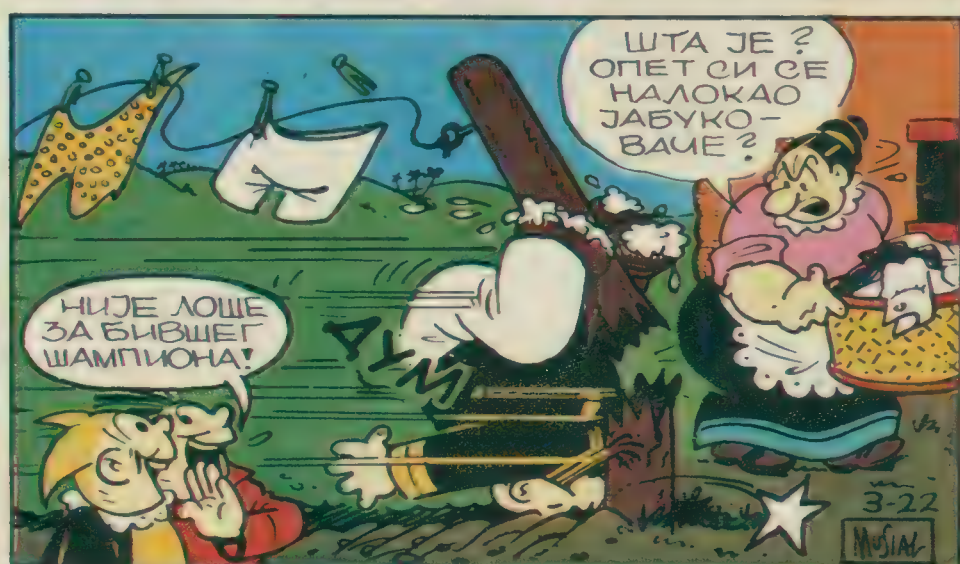
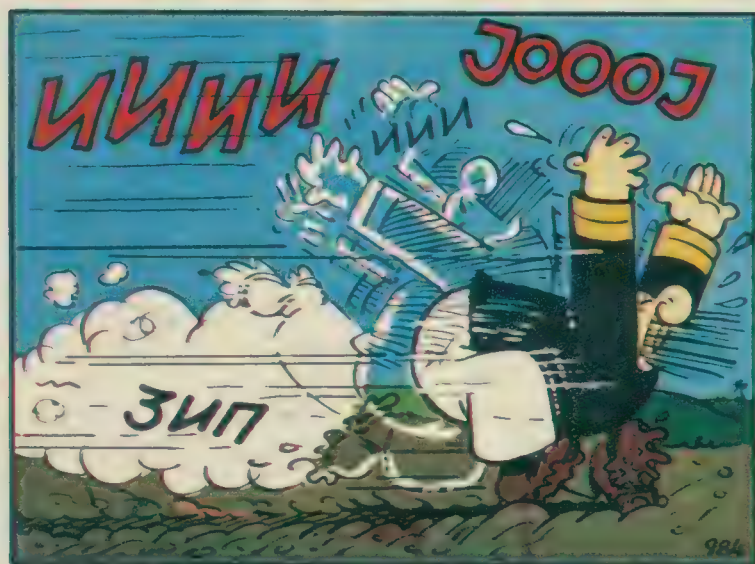
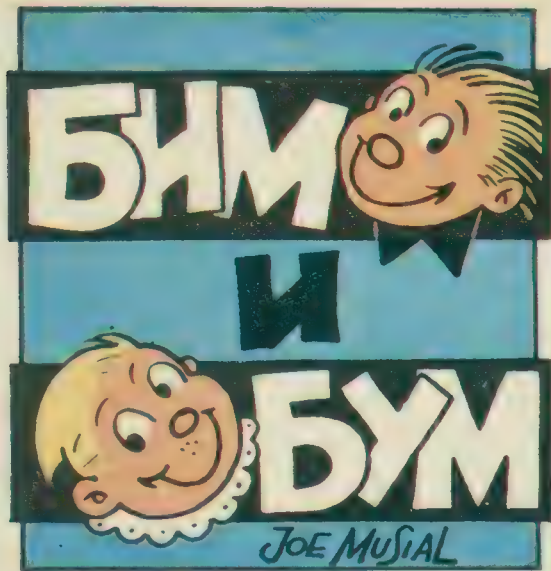
☆☆☆

После Волтерове смрти чак совничари из Фернеја који су постали чувени у целом свету вратили су се у Женеву. Некадашњи изгнаници сада су дочекани као победници. Трговачке везе које су са собом донели биле су од пресудног значаја за швајцарску индустрију сатова, а самим тим и будућност овог лепог града.

И. З.

ВОЈВОТКИЊА ЈЕ БИЛА ОДУШЕВЉЕНА РАСКОШНИМ САТОМ КОЈИ ЈЕ УЗ ТО ОДЛИЧНО РАДИО И БИО ЗА ТРЕЋИНУ ЈЕВТИНИЈИ НЕГО ДА ЈЕ ПРОИЗВЕДЕН У ПАРИЗУ

ПРИРУЧНИК ЗА МУЧЕЊЕ

Сѣрашним мукама инквизиција је од ошуженој извлачила ѣризнање да је јоворио нешто ѣрошив цркве, ѣаѣе или Свешој ѣисма

У СЕВИЉИ СУ ЗА СПАЉИВАЊЕ ЛИЦА КОЈА ЈЕ ОСУДИО ЦРКВЕНИ СУД НАПРАВИЛИ НАРОЧИТЕ ПЕЋИ ОД ЦИГАЛА. ТАКО СЕ УМИРАЛО У ЈОШ ВЕЋИМ МУКАМА.

Пошто је ухапшен под оптужбом да не верује у бога према прави-

лима цркве, несрећни човек морао је то и да призна. Ако то не би учинио, инквизитор је почињао да га мучи.

ОВДЕ ДОНОСИМО ИЗВОДЕ ИЗ ЈЕДНОГ ПРИРУЧНИКА ЗА ИНКВИЗИТОРЕ ОБЈАВЉЕНОГ У РИМУ 1639. ГОДИНЕ. КЊИГА ТАЧНО ПРОПИСУЈЕ КАКО СЕ ОБАВЉАЈУ ИСПИТИВАЊА И МУЧЕЊА.

СВЕТИ АРСЕНАЛ ИЛИ ПРИРУЧНИК СВЕТЕ ИНКВИЗИЦИЈЕ

(проширено издање)

Која је власт
инквизитора

Инквизитор је непосредни Папин изасланик. Има задатак да упозна и реши случајеве који се тичу Вере и Цркве. Пошто он замењује Папу и представља Његову блажену личност, власт му је велика а достојанство суверено.

Упозорења корисна
судијама Свете
Инквизиције

Судија када испитује окривљене мора имати строго и страшно лице, али не сме никада да се разбесни.

Мучења треба почети од најсумњивијих, а ако су сви подједнако сумњиви а постоје мушкарац и жена, треба почети са женом као бојажљивијом и несталнијом, а ако су сви мушкарци онда од најмањег и најслабијег.

За доказ злочина против католичке вере пред Светом Службом Инквизиције признаје се све дочење оца против сина и сина против оца, жене против мужа, мужа против жене, слуге против господара и господара против слуге.

Против кога Света
Служба Инквизиције
води поступак

Против оних који криво верују (јеретика), против оних који штите овакве кривце, против чаробњаштва, чаролија, опчињавања и врачања, против верске псовке, против увреда и пружања отпора Инквизицији.

О јеретцима

Јеретици су они који говоре, уче, проповедају или пишу ствари против: Светог писма, против правила Свете вере, против Светих црквених тајни, церемонија и ритуала, или њиховог обављања, против одлука Светог сабора и одредаба Папе, против врховне Папине власти.

О чаробњацима,
вештицама, врачарама
и спичним

Пошто таквих људи има у изобиљу у многим местима Италије и изван ње, добро је бити марљив у борби против њих и зато треба знати да се под ове

називе свде сви они који су створили уговор са Ђаволом, за себе или за друге.

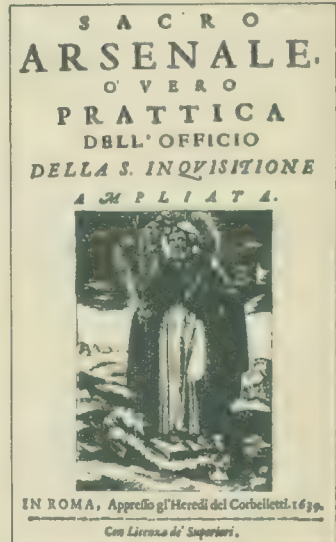
Начин испитивања
мучењем

Ако окривљени буде порицао да је, на пример, псовао или вређао Свете слике, мора бити мучен. Довешће га на место за испитивање. Водиће се записник у присуству славног и светог господина бискупа (име ако је бискуп присутан) и апостолског поштованог оца Инквизитора, итд.

О начину мучења
конопцем

Господа присутна саслушању пошто су констатовала тврдоглавост и упорност саслушанога, одлучили су да га треба мучити конопцем.

Наредили су зато да он буде одведен на место за мучење и ту буде свучен, везан и обешен о конопац. Док су га

НАСЛОВНА СТРАНА „ПРИРУЧНИКА“ ИНКВИЗИЦИЈЕ У КОМЕ СЕ ПРОПИСУЈЕ КАКО СЕ ОПТУЖЕНИ МУЧЕ

свлачили, везивали и вешали на конопац љубазно су га Господа упозорила и очински охрабрила да коначно, у пуној слободи, каже истину и одрекне се своје тврдоглавости. А онда су Господа, видећи да приведени потпуно одбија да призна истину, наредили да буде подигнут горе.

И он је тако у ваздуху почео да урла и говори, или је ћутао.

Упитан да ли је ширио наведене јеретичке псовке и да ли је газио слике, одговорио је, итд. (Све се ово бележи у записник). Судије се старају да записничар забележи не само све одговоре окривљеног него и све покрете које буде учинио, и све речи које буде изговорио приликом мучења, па и све уздахе, узвике, све јечаје и сузе које буде испустио.

МУЧЕЊЕ КОНОПЦЕМ. СУЂЕЊЕ И МУЧЕЊЕ БИЛО ЈЕ ТАЈНО, ОПТУЖЕНИ НИЈЕ ЗНАО КО СУ СВЕДОЦИ А АДВОКАТ ГА ЈЕ САМО НАГОВАРАО ДА ПРИЗНА.

О начину мучења ватром

Приведени је више пута од Господа добронамерно упозорен да слободно призна истину и када су Господа видела да приведени неће да призна истину, наредили су да буде подвргнут мучењу ватром.

Обнажена су му стопала и намазана свињском машћу и везан је близу ватре чврстим ланцима. Пошто је издржао ово мучење, почео је из свег гласа да урла: Јаој, итд.

Господа, видећи да приведени и даље неће ништа да каже, наредили су да се исти даље овако не мучи.

Начин мучења шкрипцем

А онда Господа, видећи да се на други начин не може добити истина, одлучују да окривљени буде мучен шкрипцем.

Подвргнут је том мучењу. Опружен је на земљи и обнажена му је пета на десној ноzi и смештена између две кошке од гвожђа. Пошто је целат стегаво гвожђе, приведени је почео да урла на сав глас итд.

Упитан је да ли је псовао итд. Ако окривљени не призна, завршиће се испитивање на тај начин.

Начин мучења трскама

А онда Господа наређују да исти буде подвргнут мучењу трскама. Везане су му руке напред, а између сваког прста стављена је трска. Док му је целат снажно стезао прсте, он је почео да виче на сав глас, итд.

Начин шибања деце која морају имати више од девет година

Господа нареде да приведен треба да буде доведен на мучилиште и тамо свучен и везан конопцем с рукама напред да би могао бити ишибан. Тада Господа нареде да целат ишиба окривљеног.

И он, док су га шибили, почео је да урла: „Јаој“, итд.

Пресуда против лакше сумњивог кривца

Осуђујемо те да на празнични дан клечиш пред главним црквеним вратима откривене главе, са упаљеном свећом у руци и исписаном кривицом, за време док се служи главна служба и у цркви има највише људи. А за покајање саветујемо ти да што пре посетиш пешице цркву ту и ту, да три године молиш једном недељно круницу Блажене девице Марије, и да у току од три године четири пута годишње исповедаш своје грехе свештенику и по његовој дозволи да се причешћујеш на четири главна празника: Рођења, Васкрсења нашег Господа Исуса Христа, на Свете Духове и на Све Свете.

Пресуда против кривца који је озбиљно оптужен за јерес

Осуђујем те да седам година веслаш на галији и од сада против тебе изричемо у том смислу извршни налог. А за покајање ти наређујемо да за речено време од седам година молиш једном недељно круницу Блажене девице Марије, а сваке недеље пет пута Оченаш. Здраво Маријо и Верујем.

Пресуда против јеретика покајника

Осуђујем те да вечно, без икакве наде у помиловање, будеш зазидан у згради Инквизиције где ћеш оплакивати тешку увреду коју си нанео Богу.

Формула за смртну пресуду

Кажемо, изјављујемо, пресуђујемо и одређујемо да си ти из горе наведених разлога непоправљив и упоран јеретик и као таквог те осуђујемо и осуђеног те искључујемо из наше Цркве и предајемо те у руке државних власти.

200 УДАРАЦА БИЧЕМ

Изрицање пресуде онима који су проглашени за мање верске кривце обављано је у палати инквизиције, али онима који су проглашени кривим, за тешке злочине пресуда је изрицана на јавној церемонији и то истовремено већем броју кривоверника, а оптужени су облачени различито да публика по одећу зна висину њихове кривице.

Прогонство у трајању од једног до два месеца па до доживотног досуђивано је често и могло је искључити окривљеног само из његовог града или села, из читавог округа, а понекад чак из читаве земље.

Бичевање је било досуђи-

вано још чешће. Осуђени на ову казну, наги до појаса, постављани су на магарце, на главу су им стављали капу на којој је била исписана њихова кривица. Онда су вођени улицама док их је целат ударао по леђима кожном бичем, један писар бројао је ударе, а гласник објављивао да је казну одредила инквизиција. Већина осуда на бичевање износила је 200 удараца. Није се водило рачуна ни о годинама ни о полу: у Валенсији су 1607. један старац од 86 година и једна девојчица од 13 година добили по 100 удараца.

Затвор је био најуобичајенија од већих казни, а његово трајање кретало се од неколико месеци до доживотног.

Због недостатка затворског простора, а можда и да би се задовољиле потребе државе за радном снагом, инквизиција је кривце понекад осуђивала на рад на галијама.

Најтежа и најстрашнија казна за непоштовање католичке вере била је ломача. Али инквизиција није сама извршавала ову казну: кривоверника је предавала државним властима да га оне спале. Предајући јеретика државној власти, инквизитор је препоручивао да се према њему понашају добро стиво знајући, наравно, да ће га спалити.

ЦЕРМОНИЈА ЧИТАЊА ПРЕСУДЕ И СПАЉИВАЊА

Церемонија изрицања пресуде (аутодафе) извођена је у Шпанији са много више поште него у самом Риму. Привлачила је огроман број

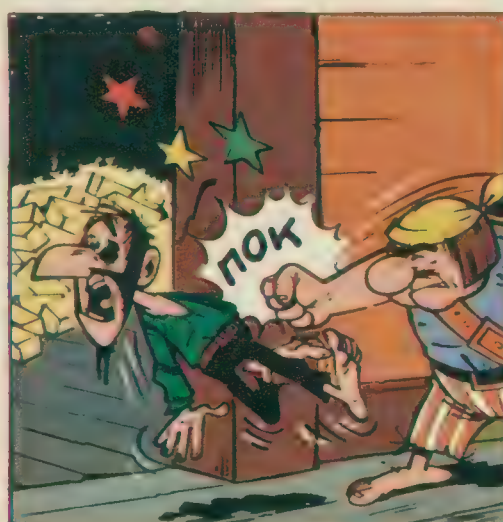
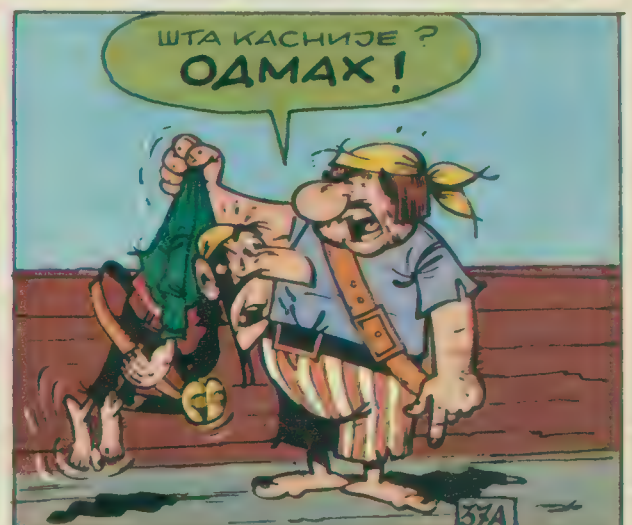
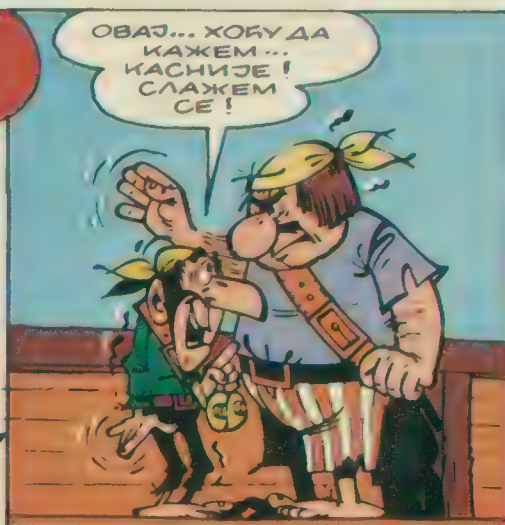
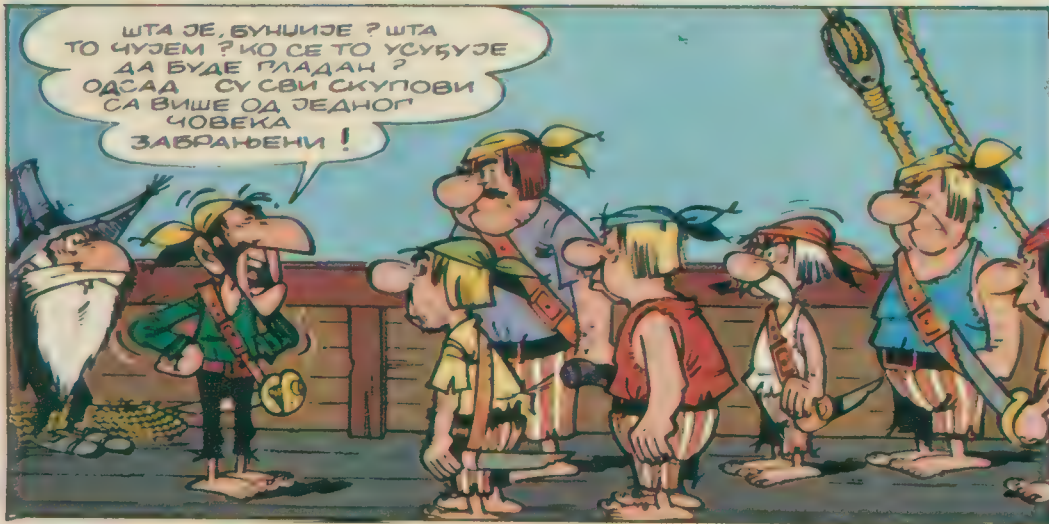
У ИДУЋЕМ БРОЈУ:

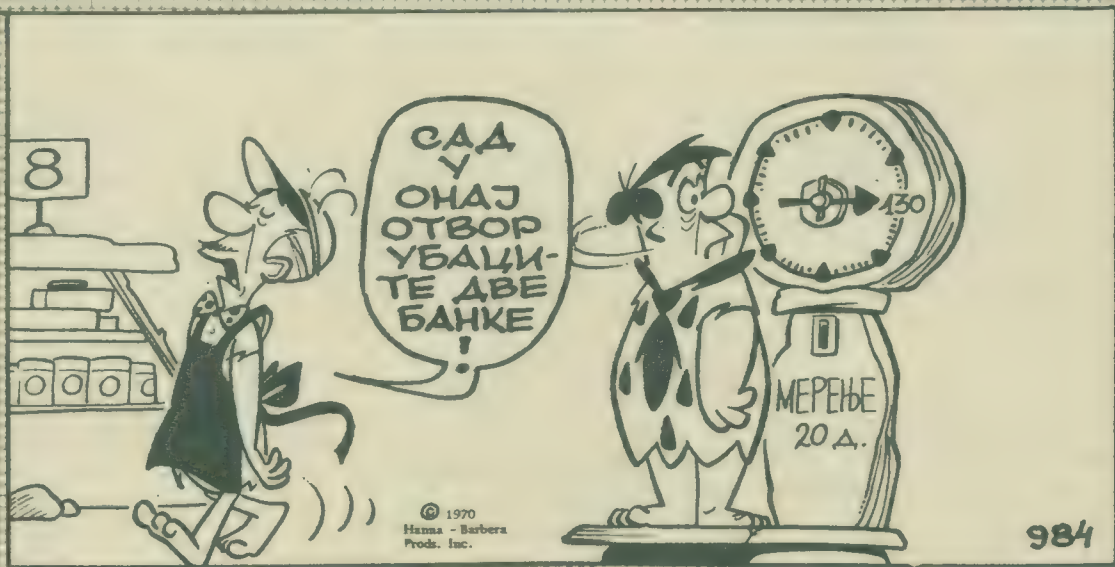
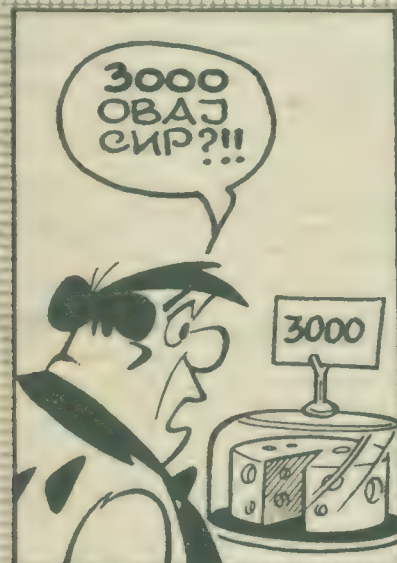
КРАЈ ИНКВИЗИЦИЈЕ

ЦЕЛАТ ЗАГРЕВА ГВОЖЂЕ ЗА МУЧЕЊЕ. НАЈСТРАШНИЈЕ ЈЕ ТО ШТО СУ МНОГИ ИНКВИЗИТОРИ МУЧЕЊИ И СПАЉУЈУЋИ ЉУДЕ БИЛИ ЧВРСТО УВЕРЕНИ ДА ЧИНЕ БОГОУГОДНО ДЕЛО.

ЦРНЕ ЗАСТАВЕ

ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО

21

КОАЛА — Послужио је као модел за првог дечијег меду — играчку. Живи у Аустралији али је де-сеткован због крзна и услед крчења дрвећа којим се храни. Једе неке врсте еукалипгуса али само кад у његовом лишћу има уља. Безопасан је, љубак, зачуђеног израза. У једном окоту рађају се до два младунца који остају у мајчиној торби око шест месеци а затим прелазе на њена леђа и ту удобно живе годину дана. Када су сувише несташни, мајка их преврће преко колена и добро излупа по турсу. (Торбар)

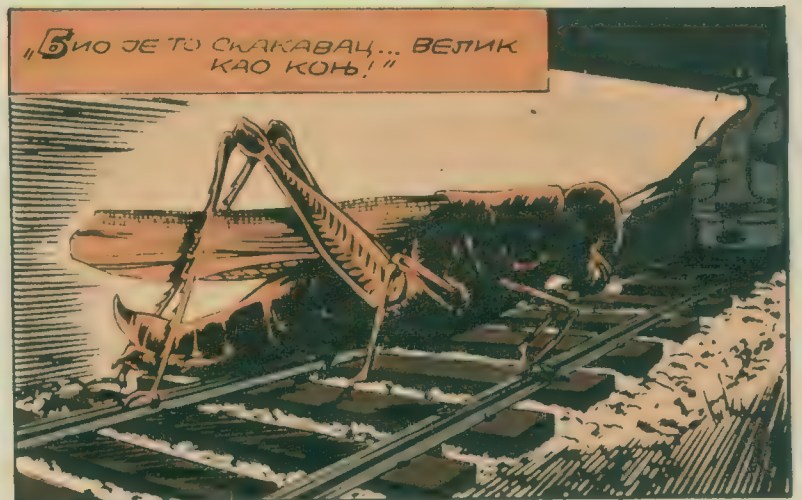

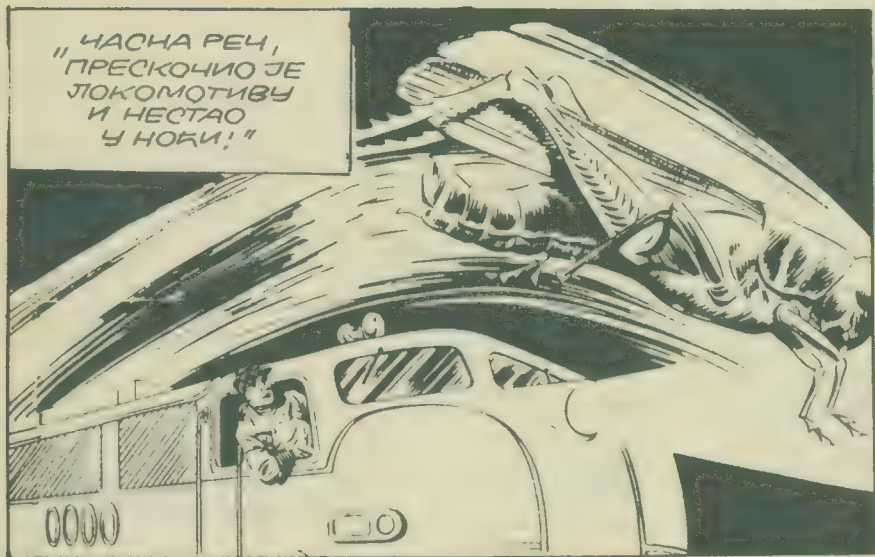
22

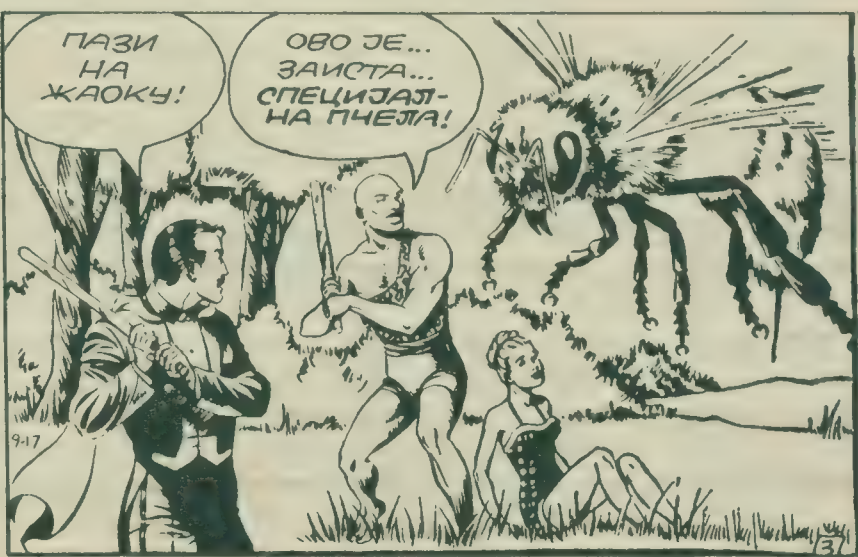
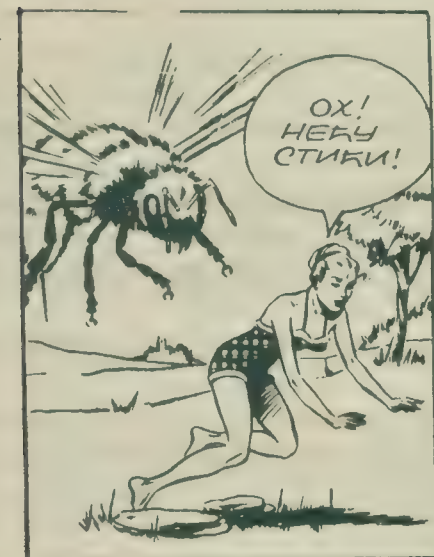
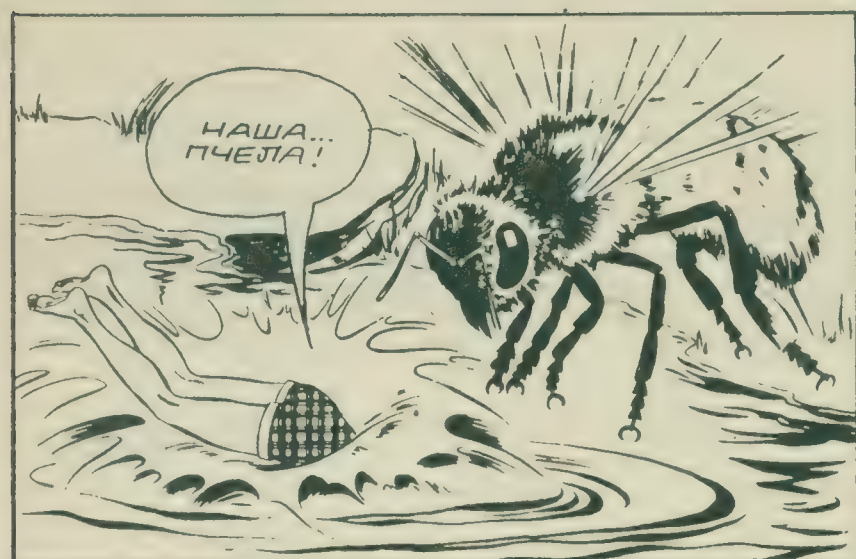
ЈЕЛЕН ЛОПАТАР

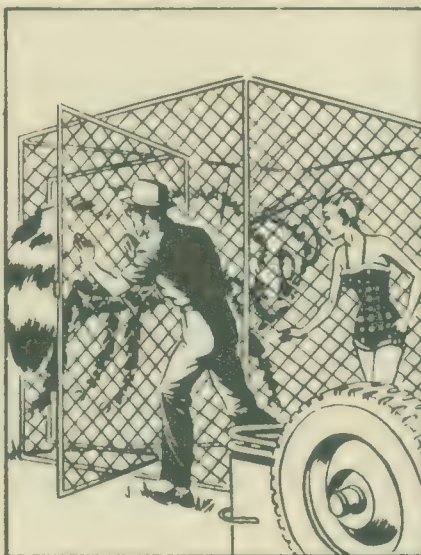
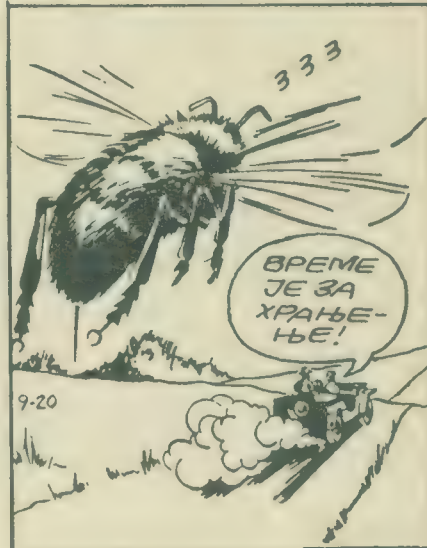
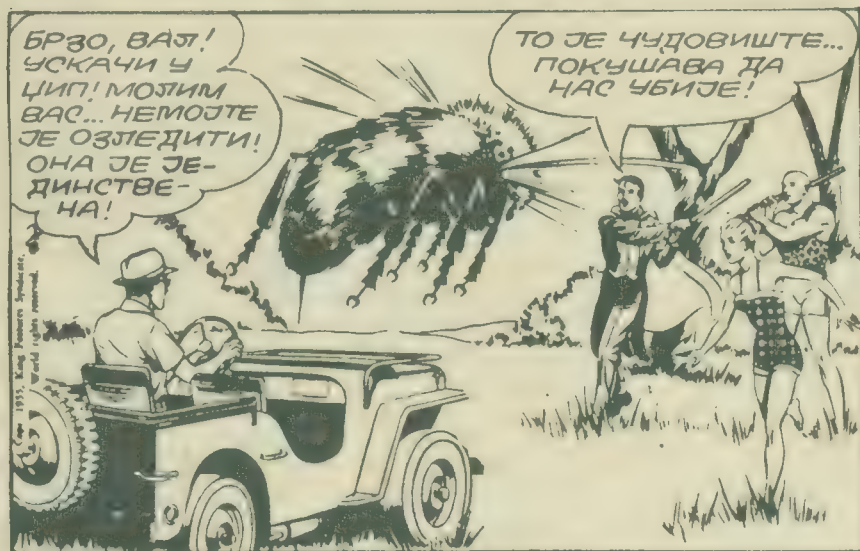
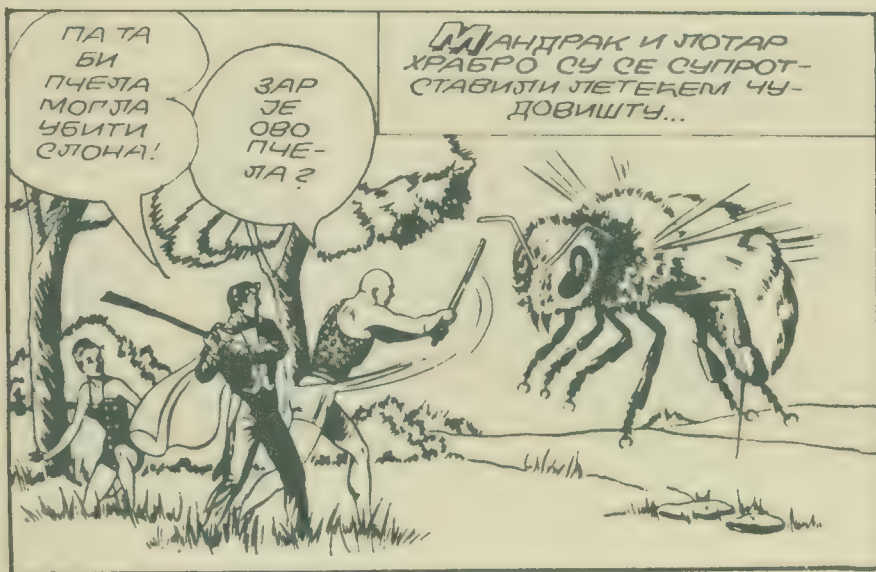
— Лепа омања животиња с белим пегама која је некада била прилично распрострањена у Европи и Азији али је истребљена тако да данас углавном живи по националним парковима. Има велике рогове приличног распона с безброј парожака а на врху главних парожака шире се карактеристичне израстине у виду шаке или палминог листа. Храни се разним травама и зрневљем али му је страст да гули кору с дрвећа, па би био веома штетан кад би га било у већем броју. (Такопрсти папкар, преживар).

МАНДРАК: ОПАСНИ ЕКСПЕРИМЕНТ

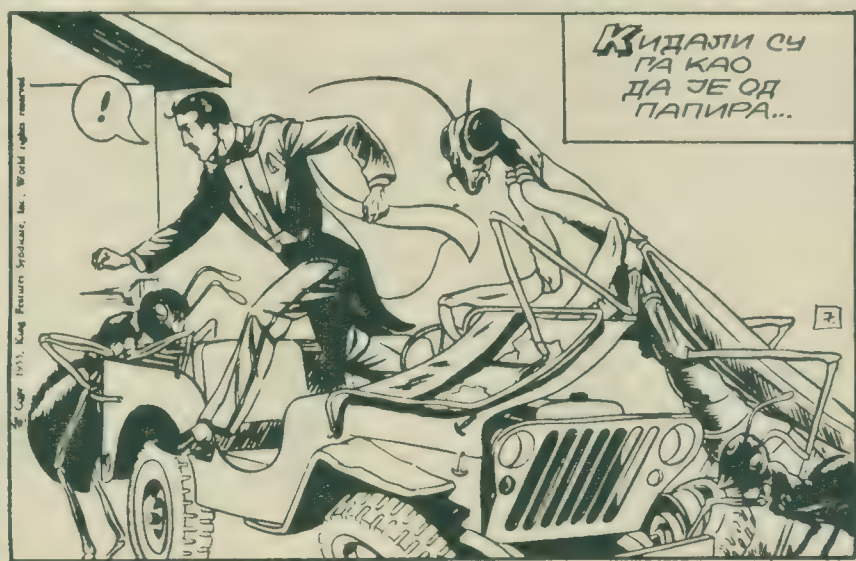
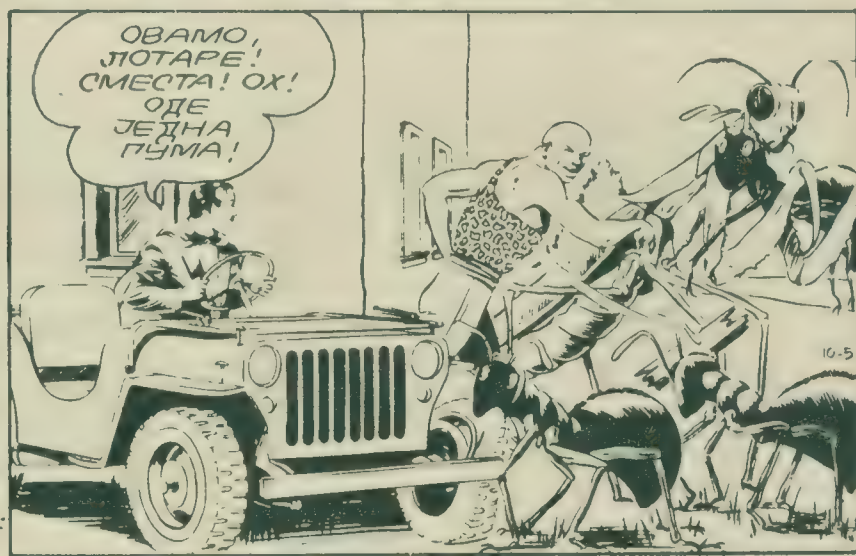

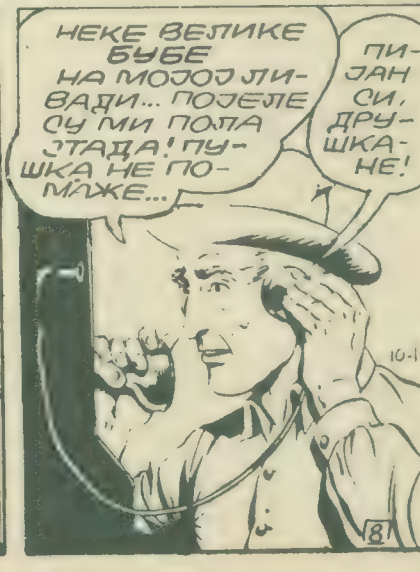
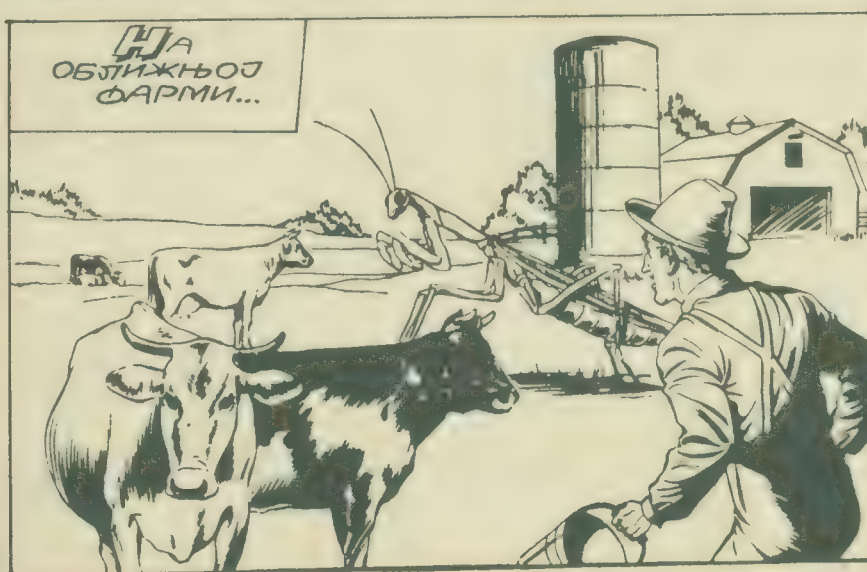
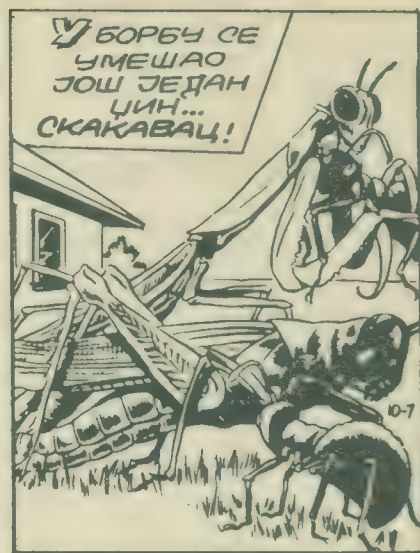

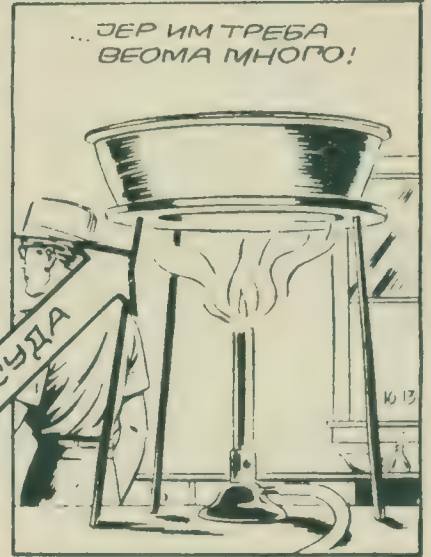

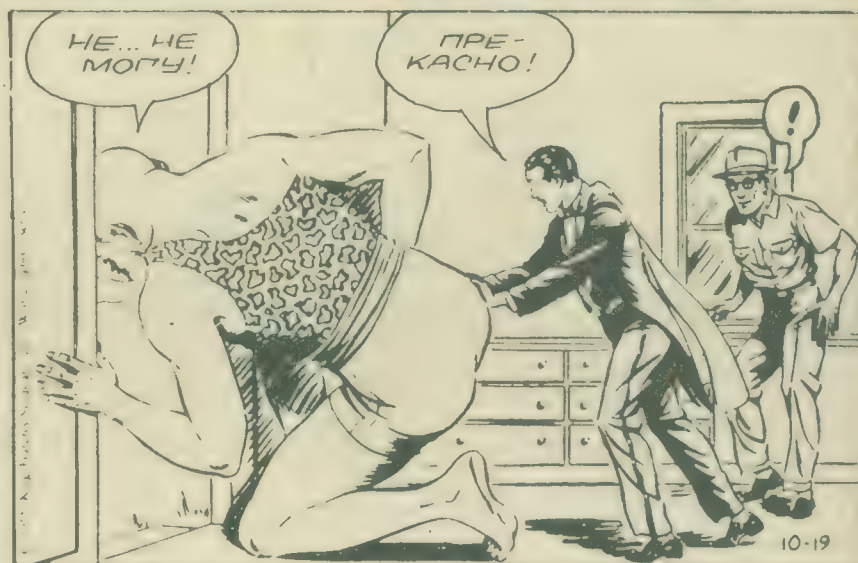

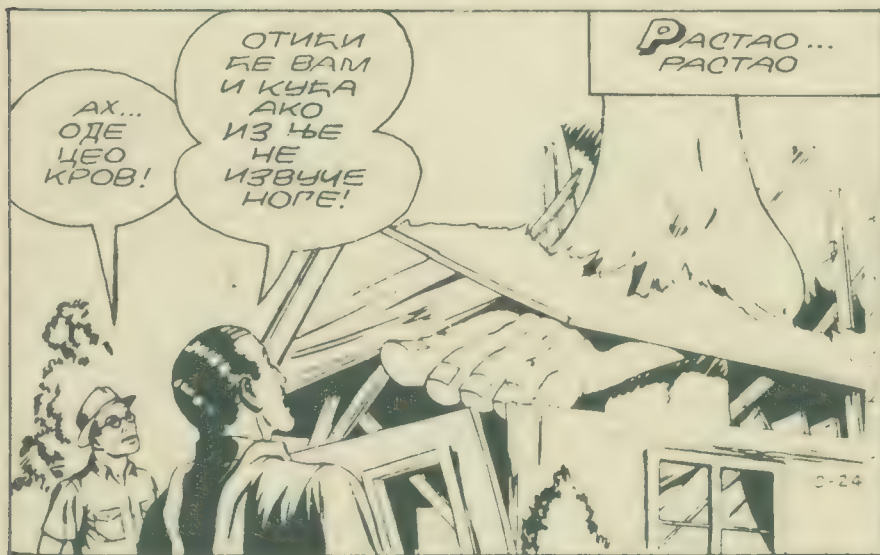
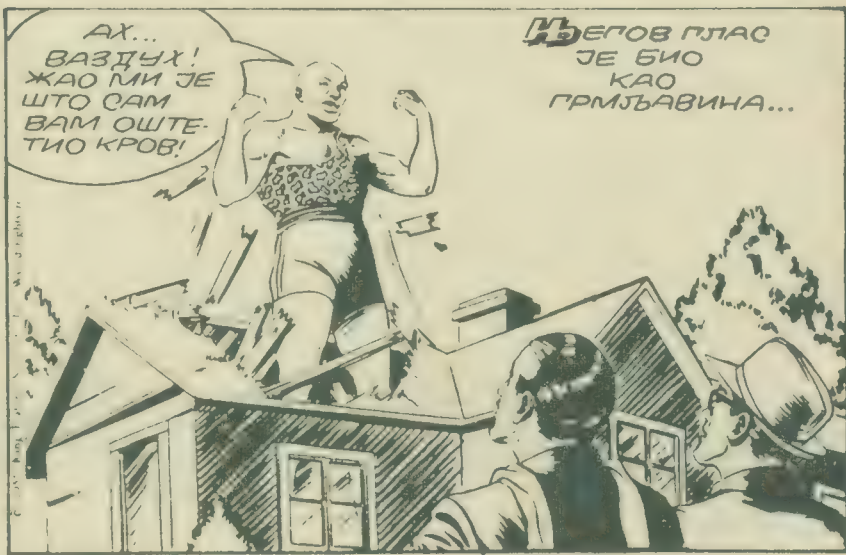

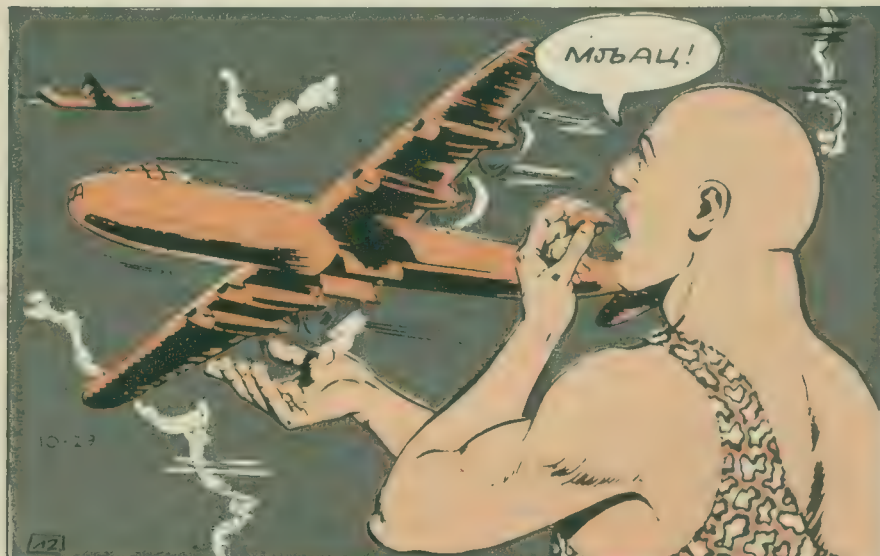
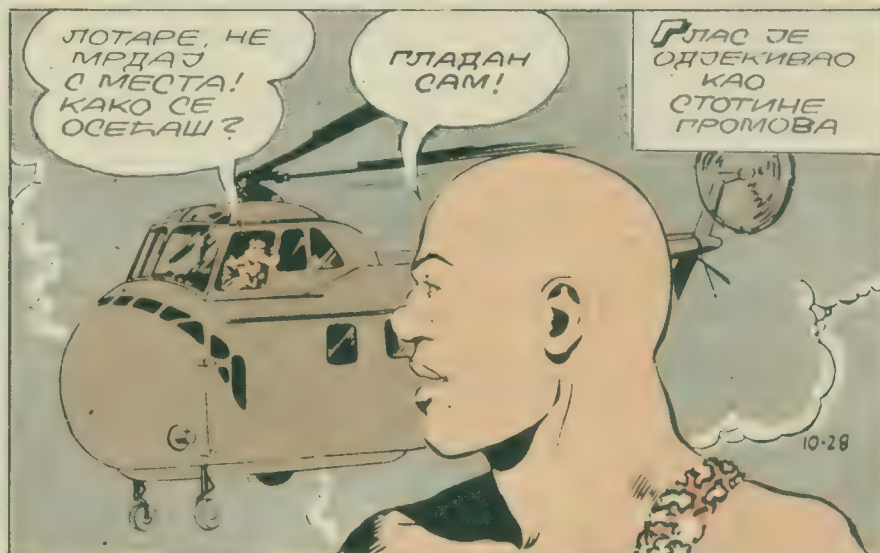
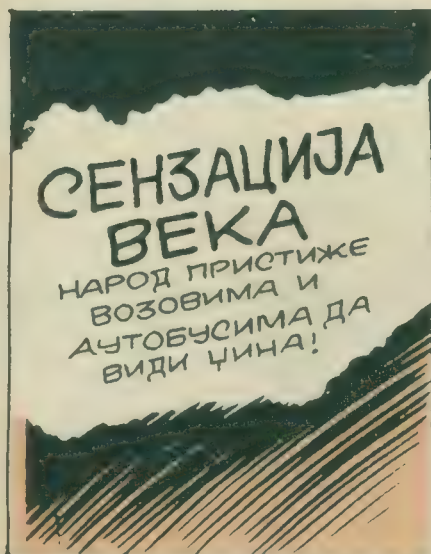
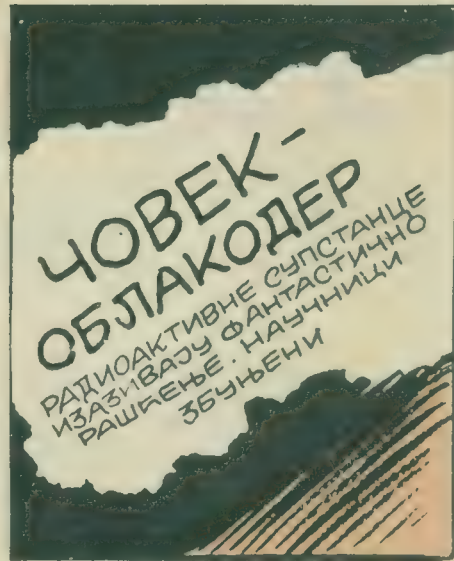
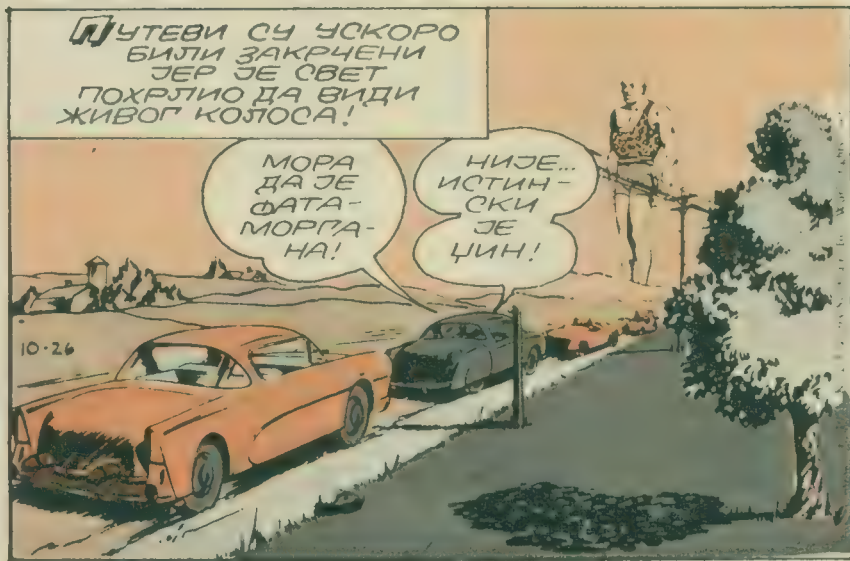

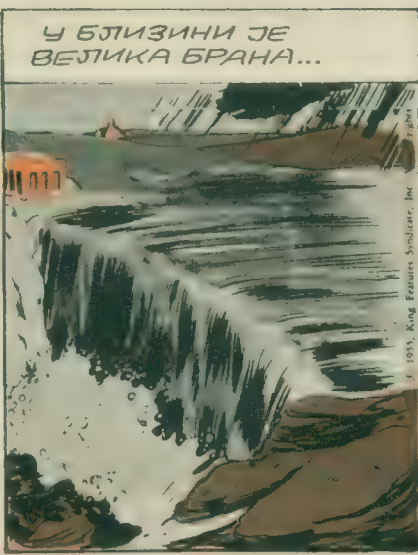
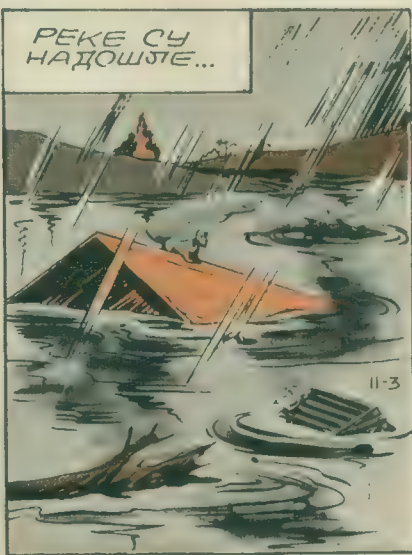

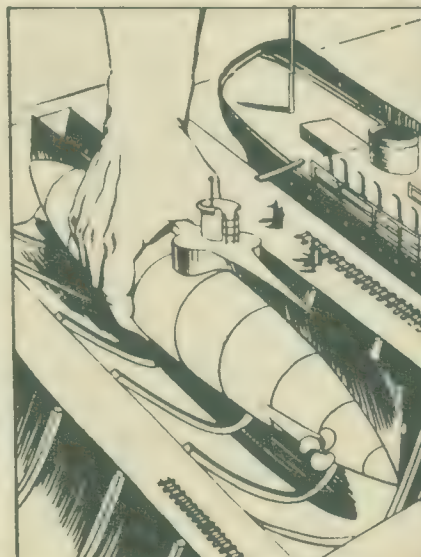
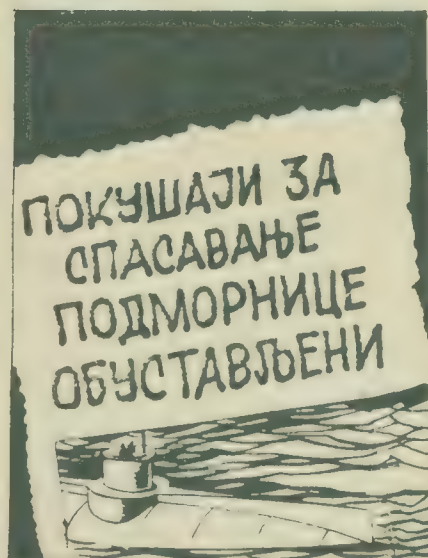
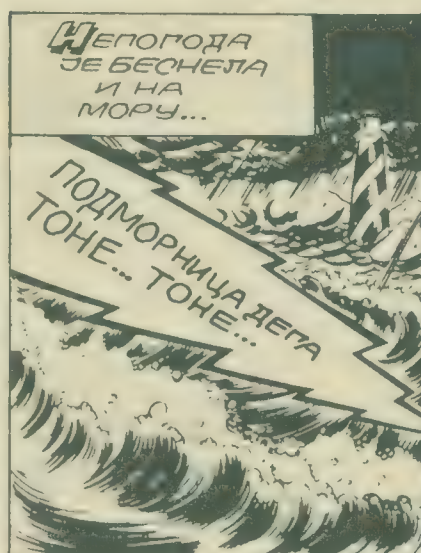

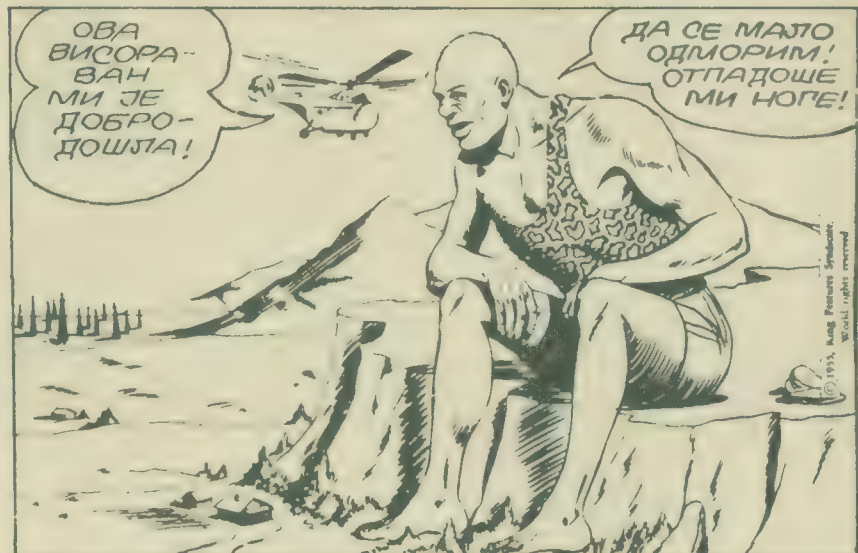
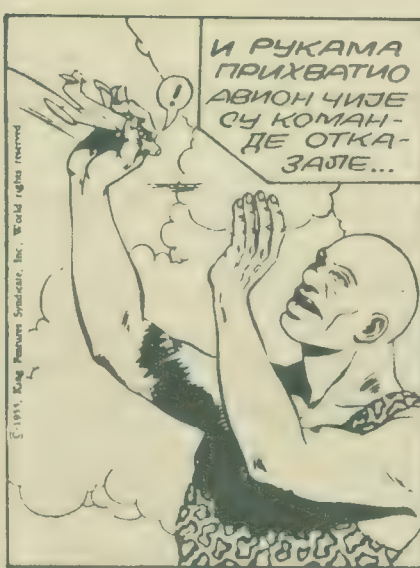
© 1955 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

© 1955 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ГУЛИВЕР У ЛИ

1 Зovem се Лемјуел Гуливер и мислим да сам довољно познат да не морам да вам много причам о себи. Довољно је да знате да сам рођен у Нотингемширу, у Енглеској. Мој отац, скромни земљопоседник, послао ме је у Кембриџ да студирам медицину, и ја сам запео из све снаге. Али, као и сваки Енглеz достојан поштовања, знао сам да ћу пре или касније запловити морем. Зато сам одлучио да проучавам бродарство, математику и све остале науке које су потребне за далека путовања. И тако сам се, једног лепог дана, пошто сам се опростио од породице, укрцао на једрењак „Антилопа“ као бродски хирург.

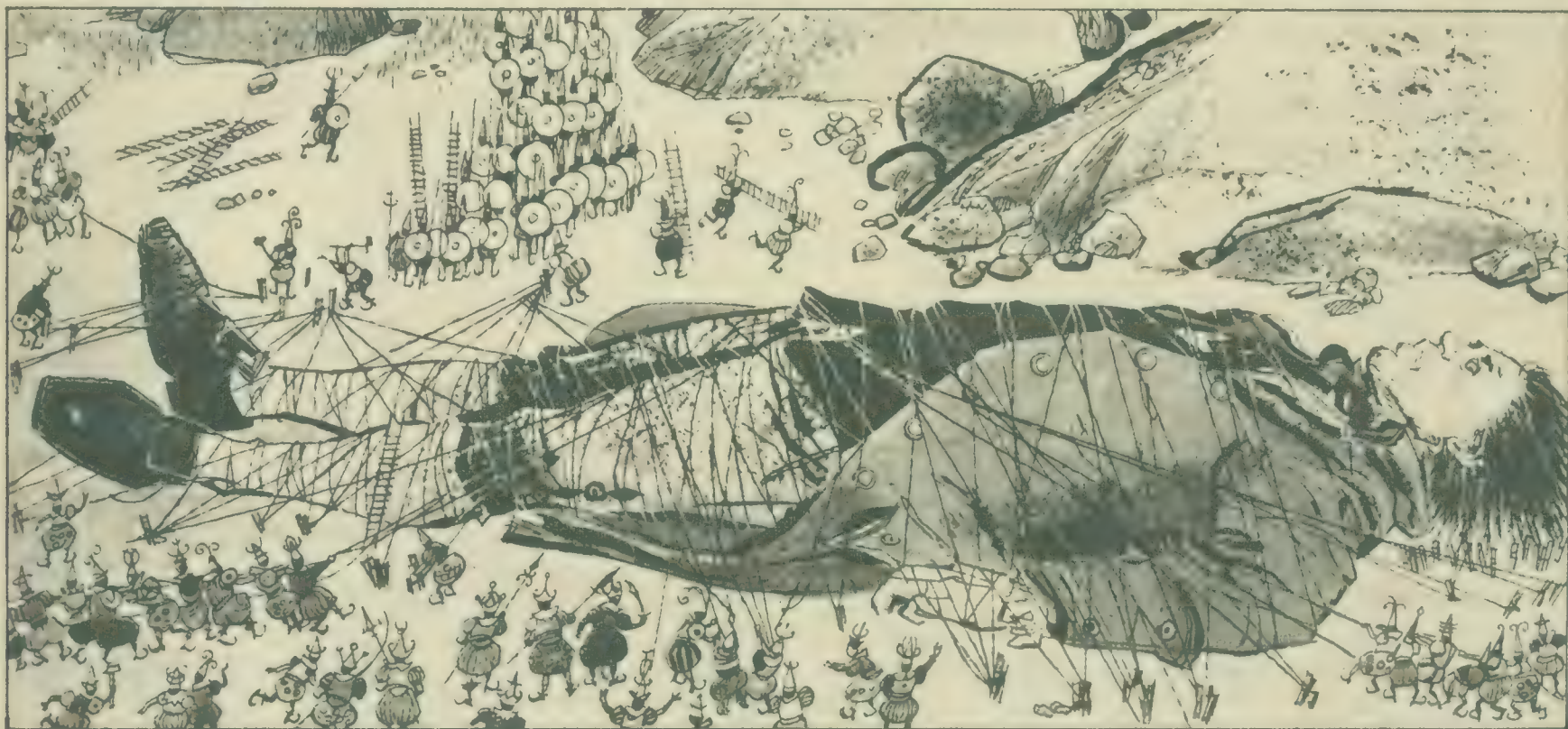
2 Брод је испловио из Бристолa 4. маја 1699. године и упутио се ка Јужним морима. Надао сам се да ћу на овом путу повећати своју скромну уштеђевину и упознати разне народе проучавајући њихове обичаје, ношње. У почетку смо путовали добро, лепо време нас је пратило све до Индијског океана кад нас је ухватила страховита бура и бацила близу аустралијске обале. У жестокој борби с разбеснелом стихијом изгубили смо неколико чланова посаде које је море просто збрисало са палубе и повукло у дубину. Остали су били толико исцрпљени да нису приметили гребен према коме је пловио брод ношен ветром. Брод се с треском разбио.

3 Само шесторо људи из посаде, међу којима сам био и ја, успело је да се спасе после бродолома. Укрцали смо се у чамац за спасавање и што смо брже могли удаљили се од олупине брода и опасног гребена веслајући према обали. Убрзо смо се заморили од очајне борбе с раскомамљеним таласима, па нам није преостало ништа друго него да се препустимо мору на милост и немилост. После непуних пола часа један жесток налет ветра који је дувао са севера преврнуо је чамац. Огромни таласи сручише се на нас. Могу рећи да се зла судбина тог дана окомила на морнаре „Антилопе“ јер ниједан није успео да се спасе.

4 Вероватно бих и ја нестао у леденим таласима да у тренутку несреће нисам био толико присебан да попијем пола боце ракије. Њена топлиота ме је одржала. Струја ме је вукла ка обали и ја сам последњим снагама успео да се докопам копна. Било је већ вече кад сам ногом стао на чврсто тле. Смогао сам снаге да начиним још само неколико корака од обале. Нашао сам се на некој пољани. Ту сам пао мртав уморан на меку траву и заспао. Спавао сам најмање девет часова јер када сам се пробудио сунце је већ увелико грејало. Али, буђење није било пријатно. Хтео сам фуком да закљоним очи од сунца, али нисам успео ни да је макнем.

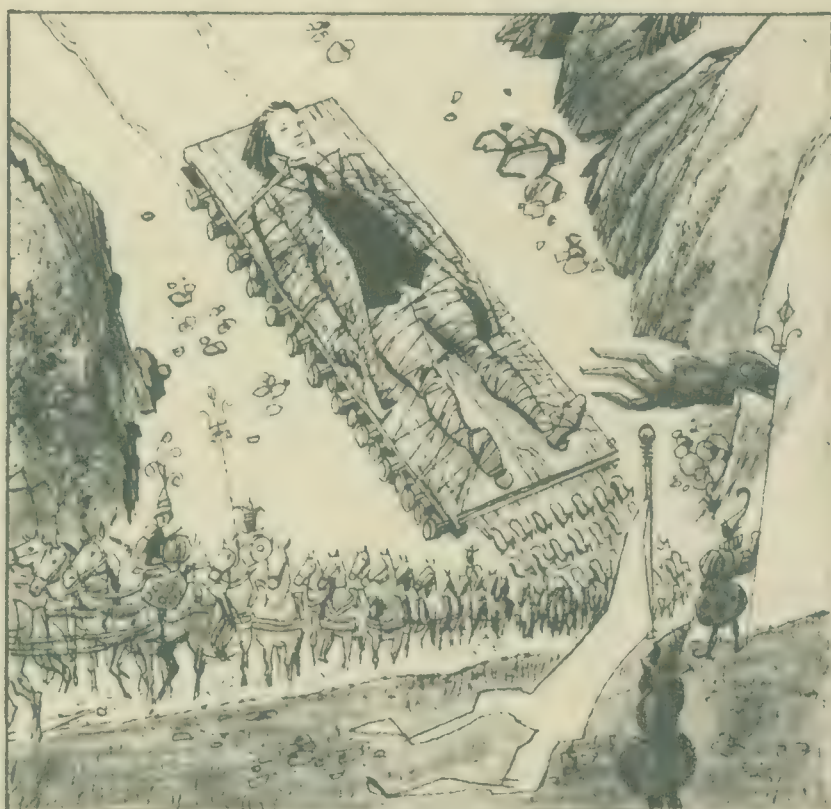

5 Осетио сам да сам чврсто везан за земљу. Покушао сам да се покренем и утврдио да је то немогуће и да је, авај, чак и моја лепа коса била причвршћена за земљу тако да ми није дозвољавала да покренем главу. Убрзо сам осетио како нешто живо опрезно мили преко моје леве ноге, креће се по грудима све до браде. Спустио сам поглед колико сам могао и испазио мајушно људско биће, наоружано луком и стрелама. Јунак ме је зачуђено посматрао. Ја сам од изненађења тако узвикнуо да је човечуљак престрашено побегао праћен од четрдесетак исто тако сићушних бића. Судићи по јауцима добро су се угрували скачући са мене. Читаво то време, као што можете

претпостављати, налазио сам се у врло неугодном положају. Покушао сам да ослободим леву руку кидајући конопце којима је била везана за земљу. Затим сам наглим покретом и уз велики бол разлабавио конопце којим ми је била везана коса. Али, боље да нисам ништа покушавао! Осетио сам безброј убода по лицу и слободној руци. Уз заглушујућу буку пискавих гласова сићушна бића су се забављала гађајући ме стрелама, али добро удаљени од мог дохвата. Закључио сам да је мудрије да будем миран и чекам развој догађаја. Било ми је јасно да сам заробљеник ових чудних човечуљака.

6 Када су се уверили да сам се смирио, престали су да ме засипају стрелама. Тада је започело неко ужурбано стругање и закивање, и после пола часа крај моје главе била је подигнута мајушна трибина на коју су се попела четири великодостојника. Најважнији од њих ми је одржао дуг говор на липпутанском језику (та земља се звала Липпутанија). Од говора, који је судећи по изразу његовог лица морао бити јако леп, ја наравно нисам разумео ни речи. Али, пошто сам по природи оштроуман, приметио сам да ми се у почетку обраћао строго, док је касније постао блажи, па му је глас чак постао пун поштовања.

7 Одговорно сам, више знацима него речима, да се повињујем њиховој вољи. Великодостојник Хурго, тако су га звали, је то са задовољством примио и дао ми до знања да њихов краљ жели да ме види, али пошто једном величанству није приличило да дође до мене, одлучено је да мене пренесу до престонице. Због тога су направили нарочито возило. Био сам јако гладан, и принесох руку устима да бих им то показао. Дали су ми меса и вина, али су у њега ставили неко успављујуће средство од кога сам одмах заспао, што им је омогућавало да ме сигурно пренесу на кола.

8 На колима у која је било упрягнуто хиљаду и пет стотина коња, под јаком стражом, превезли су ме у главни град. Ја сам спавао и о том сам сазнао тек касније. Кола су се зауставила пред једним напуштеним храмом који ми је био намењен за стан. То је била највећа грађевина у целој краљевини. Имала је улаз висок преко један метар и широк толико да сам могао да уђем четвороношке. Сви су били уверени да сам орећан што су ми нашли тако лепу кућу. Ја сам се у њој осећао као лас, тим пре што су ми краљеви ковачи причврстили за чланак од ноге деведесет један ланац и тридесет и шест катанаца.

9 Више од сто хиљада људи је изашло на улице да ме види. Изгледа да је и сам краљ са пратњом дошао с истом намером, али су га дворани који су се бојали за његов живот одвратили од тога. Краљ се тада попео на једну кулу одакле ме је посматрао без опасности. Док су ми ковачи прикивали чланак ноге за зид храма помоћу ланаца не дебљих од оних за цепни сат, и поред јаке страже која ме је бранила од радознале масе, најмање десет хиљада људи се попело на мене помоћу лествица да би ме видели изблиза. Дивио сам се њиховој храбрости, али сам се једва удржао да не зграбим гомилу ових бића и збацити их са себе.

10 Најзад су ме ослободили веза и пустили да устанем што сам учинио с уживањем јер ми је већ дојадило дуго и непомично лежање. Не могу вам описати изненађење масе када су ме видели у свој мојој висини. Цар је сишао са куле и појачао ка мени. Када ме је угледала, животиња је почела да се пропиње, али Његово Величанство, изврстан јахач, успео је да остане у седлу док нису пришли коњушари. Када је сјахао, ишао је дуго око мене посматрајући ме задивљено, а затим ми се љубазно обратио. Ја сам пожurio да му одговорим, али ниједан од нас ништа није разумео. Затим је краљ наредио да ми се донесе вечера.

11 Стотинак Лилипутанаца се одмах дало на посао да ми дода донету храну. Припремили су двадесет кола натоварених печеним воловима и овцама. Узимао сам по два три одједном а једва да су ми били довољни за један залагај. Додавали су ми што су брже могли, а гледаоци су били запањени мојим огромним апетитом. Затим сам испразнио неколико буради вина која су била велика отприлике као ликерске чашице. Морам рећи да је све било изврсно, али верујем да их је моје издржавање коштало читаво богатство. Када се оброк завршио, владар се повукао дајући упутства за моју будућност.

12 Краљ Лилипутаније наредио је да ми шест најбољих дворских професора предају њихов језик. За три недеље сам научио толико да сам могао да разговарам. Прво што сам тражио било је, наравно, да ме ослободе. „Покушајте прво да заслужите поверење моје и мога народа“ — одговорило је Величанство — а онда ћемо видети“. Једнога дана разапео сам своју марамицу на четири прута забодена у земљу и на њој приредио за краља и његову свиту прави витешки турнир са 24 коњаника. То се тако допало краљу да је желео да се лично попне горе и даје им наређења. Краљица је борбе посматрала седећи у носилци на моме длану.

13 Другом приликом забавио сам краља на тај начин што сам стао, заузимајући положај Колоса са Родоса, и испод тако импровизоване тријумфалне капије пролазила је војска. Прво су ишли заставници, затим добошари, па по 16 коњаника у реду, а онда по 24 пешака. Дани су пролазили један за другим, ја сам био послушан и тражио да ме пусте на слободу. Најзад ми је велики адмирал Скиреск Болголам донео документ о ослобођењу. Положио сам заклетву да ћу верно служити краљу. Чим су ми скинули ланце, затражио сам од владара да посетим престоницу Милденд и царски двор. Краљ ми је то благонаклоно одобрио.

14 Град је био веома леп, личио је на позоришне кулисе. Прескочио сам бедем којим је био опасан, скинуо капут да не бих пешевима оштетио куће и опрезно кренуо улицама. Верујем да су многи становници Милденда зарадили читаво богатство издајући прозоре и кровове својих кућа житељима околних места који су хтели да ме виде. Стигао сам до царског двора у центру града. Прозори су због мене били широм отворени да бих могао да видим унутрашњост зграде која је била веома раскошно уређена. Краљица са децом окружена свитом љупко ми се осмехивала и пружала ми руку да је пољубим што сам ја и учинио.

15 Недељу дана касније дошао ми је у посету Редресал, царев први секретар, и замолио ме да га узмем на длан како би могао слободно да говори, а затим ми је саопштио следеће: „Видели сте да је наша краљевина снажна и мирољубива, али нам прети велика опасност. Морате знати да на свету постоји и друга краљевина: то је Блефуско, наш моћни сусед и заклето непријатељ који се спрема да нас нападне флотом. Сукоб је овако почео. Сви знају да се меко кувана јаја ломе са шире стране, такозване шотке. Али једнога дана деда нашег садашњег краља, док је био дете, покушавајући да одсече шотку на тај начин је посекао прст.

16 Изашла је наредба — наставио је Редресал — која је забрањивала овај варварски начин и сви поданици су сад морали да ломе јаја са шиљате стране. Избиле су буне и после сваког угушења побуњеници, шоткаши, су бежали у Блефуско где су лепо примани и одакле су почињали са непријатељствима. Рат траје већ неколико година и краљ се нада да једино ви можете отклонити опасност. „Уверите Његово величанство — одговорио сам — да сам спреман да браним његову државу.“ Пошто сам донео ову одлуку узео сам свој доглед да осмотрим блефусканску флоту и отишао иза једног брда одакле се видело непријатељско царство.

17 Блефуско је био удаљен од Лилипутаније око осам стотина метара. Опазио сам педесетак великих ратних бродова и неколико галија за превоз војника, који су усидрени чекали повољан ветар да исплове. Направио сам план: одлучио сам да их изненадим својом појавом, јер нису имали појма о мени пошто су све везе између две државе биле прекинуте. Узео сам доста ујади и кука и полако пошао кроз воду. Пливао сам око тридесет метара и нашао се усред бродовља Блефуска. Када су ме угледали изненађени и уплашени морнари, њих око 30.000, разбежали су се а ја сам могао на миру да причврстим куке за њихове бродове.

18 Пошто их је прошао први страх, непријатељи су почели да ме гађају са обале стрелама циљајући у главу и руке. Бојао сам се за очи и вероватно бих изгубио вид, да се нисам сетио да у џепу имам наочаре. Одмах сам их ставио и тако сам могао да завршим посао, упркос киши стрела које су ударале у стакла. Пошто сам купио све конопце и пререзао ужад од сидра, повукао сам педесетак бродова. Не могу вам описати очајање јадних Блефусканаца када су видели како им одвлачим велике ратне бродове, понос и славу њихове ратне морнарице. Обалом се разлегао јавук из хиљаду грла. Кад сам

се нашао ван домаћаја њихових стрела, зауставио сам се да бих дошао до даха и повadio стрелице које су ме потодиле. Затим сам скинуо наочаре, прешао канал и упутио се ка Лилипутанији. Маса света, краљ и цео двор очекивали су са стрепњом исход мог подухвата. Из луке још нису могли да виде шта се догодило, али стигавши близу пристаништа викнуо сам: „Живео моћни цар Лилипутаније!“ што је изазвало буру одушевљења. Великодушни краљ ми је доделио титулу „Нардак“, највећу почасну титулу краљевине. Али, то је био почетак мојих несрећа на двору.

19 Када је краљ видео заробљену непријатељску флоту затражио је да одмах одем и уништим све побуњенике и поробим Блефуско. Ја сам се одлучно успротивио јер нисам желео да будем оруђе помоћу кога ће један храбар народ доопети у ропство. Питање је изнето пред Савет. Мудри министри су били на мојој страни и краљ је њихову одлуку прихватио, али ми то никада није опростио. Три недеље касније стигли су у Милденд амбасадори из Блефуска да закључе мир. Истовремено дошли су и да мене посете и позову да посетим њихову државу.

20 После кратког времена учинио сам, или сам бар мислио да учиним, још једну услугу Његовом величанству. Био сам задремао крај боце доброг вина, кад одједном, чу се вриска и позиви у помоћ. Погледао сам у том правцу и са ужасом приметио да краљевска палата гори. Краљичине одаје биле су у пламену. Пажљиво сам пришао и покушао да угасим ватру помоћу ведрa које су ми додавали, али су она била мала као напратици и нису много користила. Тада сам се сетио нечега што је мене самога изненадило довитљивошћу. Напунио сам уста вином и снажним млазом попрскао палату.

21 Дивна палата је била спасена. Али уместо захвалности, краљица, увређена начином на који сам угасио пожар, толико је била згађена да више није хтела да уђе у те собе. Заклела се да ће ми се осветити. Осећао сам неку врсту завере око себе. Тада сам одлучио да замолим краља да ми дозволи да посетим Блефуско. Он ми је то одобрио, али тако хладно да сам се забринuo. Два дана касније тајно ме је ноћу посетио мој пријатељ Редресал и захвалио ми за услугу коју сам земљи учинио. Одлазећи шапнуо ми је следеће речи: „Треба да знате да на двору желе вашу смрт.“

22 Изненађен, желео сам да знам разлог и пријатељ, блед у лицу, настави: „Пре свега Његово Величанство не може да вам опрости што сте одбили да покорите Блефуско. Примили сте љубазно њихове амбасадоре, тражили сте да посетите њихову државу што је недопустиво и, да ствар буде гора, пљували сте на двор“. Можда грешим, али осећао сам се невиним. Хтео сам да пружим отпор и није ми било тешко да каменицама уништим краљевину, али сам се грозио насиља и зато сам одлучио да сачекам zgodnu прилику и одем. Написао сам опроштајно писмо и упутио се ка луци.

23 Ставио сам своје ствари на највећи брод, дигао сидра мало газећи, мало пливајући, упутио се ка острву Блефуско. Био сам опорчен при помисли на све што ми се догодило, и закључивши да срећа на двору и милост краљева кратко трају, одлучио сам да их убудуће избегавам. Мислећи о томе, стигао сам у луку Блефуска, где су ме дочекали бурним поклицима, овог пута као пријатеља земље. Одмах су ми дали два водича да ме одведу у престоницу. Ја сам их узео у руку и тако смо убрзо стигли до капије града. Када сам дошао у град, упутили су ме у двор и обавестили владара о мом доласку.

24 Отприлике један час касније, Његово Величанство ме је обавестило да ће доћи. И заиста, праћени дугом поворком стигли су краљ, краљица и дворани. Краљица је сишла са кола а краљ са коња и ја сам клекнуо на земљу да им се поклоним. Рекао сам им да сам дошао, како сам и обећао, са дозволом мога краља, прећуткујући немилост у коју сам пао, правећи се да не знам ништа о томе. Нисам могао да претпоставим да је у Лилипутанији објављена вест о мојој казни, чим сам се нашао ван њиховог домаћаја. Али, о томе ћу вам причати касније. Краљ Блефуска дочекао ме је као принца.

25 Нећу да дужим о обичајима овог двора и државе који су доста личили на оне које сам напустио. Владар је био љубазан домаћин и дозволио ми је да обиђем цело острво. Често сам ишао на обалу и чежњиво гледајући море мислио на домовину. Једнога дана, док сам тако стајао задубљен у мисли, учинило ми се да видим нешто како плута на води. Срце ми је заиграло када сам у том предмету препознао преврнут чамац, који је вероватно нека бура насукала на гребен. Отрчао сам до краља и замолио га да ми да флоту која ће ми помоћи да чамац довучем на обалу.

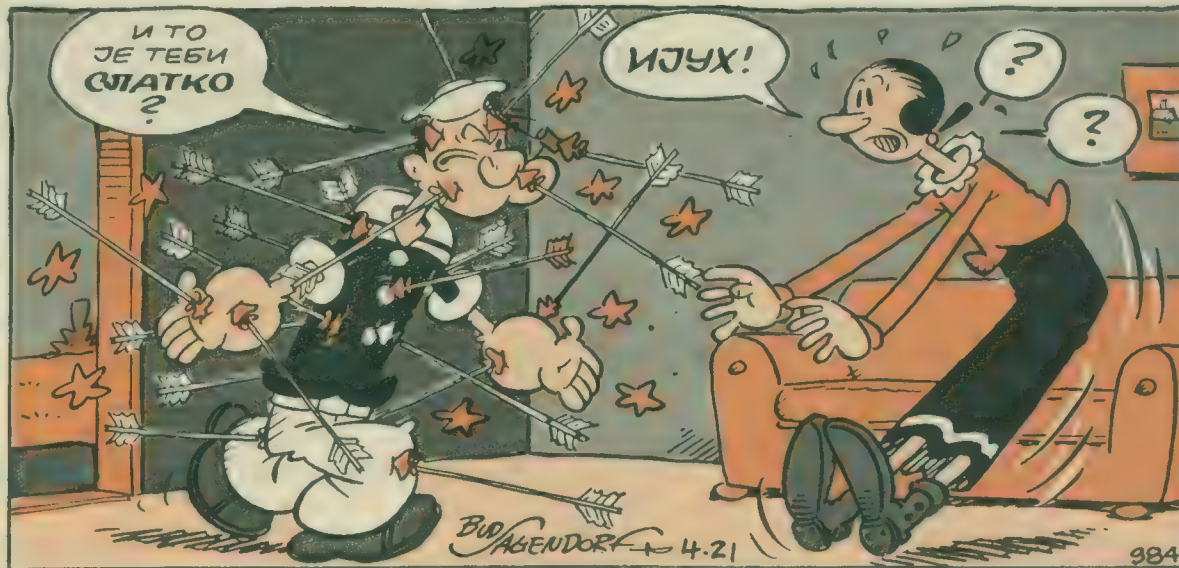
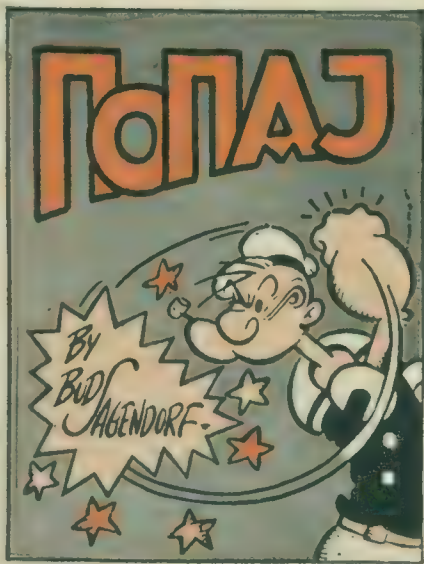
26 Везао сам чамац за лађице. Ветар је био повољан, ја сам гурао, лађе су вукле и убрзо се мој чамац нашао на обали. Кад сам га окренуо, са олакшањем сам утврдио да је мало оштећен и поправио га. Тада сам отишао код краља и истрепећи га замолио за дозволу да одем. Пошто је изразио жаљење због мог одласка он ми је то допустио. У међувремену, краљ Липутаније, видећи да се нећу вратити, послао је краљу Блефуска тужбу против мене и упозорио га да се нада да ће ме ради мира који сада влада међу државама, вратити њему како бих био кажњен за своје злочине.

27 Краљу су била потребна три дана да размисли, али ми је најзад понудио своју заштиту. Међутим, ја сам му захвалио на томе, поучен протеклим догађајима: „Више волим да се препустим судбини која ми је послала овај чамац, него да будем узрок сукоба између два тако моћна владара“, рекао сам. Ова моја одлука га је обрадовала. Направио сам пар весала и два једра уз помоћ 500 блефусканских кројача. Краљ је наредио да у чамац утоваре шест живих крава, два бика, исто толико оваца и са свитом је дошао у луку да ме поздрави. Чак ми је поклонио своју слику у природној величини.

28 Испловио сам на пучину 24. септембра 1701. у правцу севера. После три дана најзад сам угледао једрењак с енглеском заставом. Запловио сам ка њему машући шеширом. После пола часа стигао сам до брода капетана Цона Бидела који ме је прихватио. Не могу вам описати своју радост што ћу ускоро бити у домовини. Нећу вам досађивати ни детаљима о мом повратку у породицу ни причама о радости моје деце и жене. Испричао сам им своје доживљаје и верујем да се нећете чудити ако вам кажем да су сви били врло неверљиви када су их чули, а неки су чак сумњали у моју здраву памет.

НУЛА X • ТАЈАНСТВЕНО ОКО

ОДАБЕРИТЕ САТ

ПАЖЊА!
САТОВИ СУ ОВДЕ ЈЕВТИ-
НИЈИ НЕГО У ТРГОВИНИ!

И УЧЕСТВУЈТЕ У ВЕЛИКОЈ НАГРАДНОЈ ИГРИ

КУПИ САТ ПО НИЖОЈ ЦЕНИ ЗА ГОТОВО!

1. Изрежи са ове стране САТ који купујеш и залепи га на наруџбеницу (види десно доле).
2. Читко попуњену наруџбеницу залепи на дописницу и пошаљи на адресу: „РАПИД“ Београд, Поштански факс 710.
3. Целу суму за сат платићеш поштару када ти га донесе (поузећеш).

КУПИ САТ ПО НИЖОЈ ЦЕНИ НА ОТПЛАТУ ПРЕКО ШКОЛЕ!

1. Саставите у разреду или школи списак ђака који желе да купе сат у три месечне рате. Списак треба ђако саставити:
а) РЕДНИ БРОЈ, б) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ УЧЕНИКА И РАЗРЕД, в) поред имена и презимена упиши НАЗИВ САТА који купујеш и БРОЈ САТА под којим је уписан на овој страни ЗАБАВНИКА. (Пример: 1. Марко Марковић, VIII разред, Пољот 4.).

2. Овако састављен списак оверава се школским печатом и потписује га овлашћено лице из школе (наставник, секретар, управитељ итд.). Стави на списак адресу школе на коју треба послати сатове.
3. Списак стави у коверат и пошаљи на адресу: „РАПИД“, Београд, Поштански факс 710.

НАГРАДА САСТАВЉАЧУ СПИСКА ЗА КУПОВИНУ САТА НА ОТПЛАТУ ПРЕКО ШКОЛЕ!

1. Састављачу списка за куповину сата на отплату преко школе припада награда за сваки наручени сат: 5% ОД ЦЕНЕ УПИСАНЕ ИСПОД САТА.
2. Списак за куповину сата на отплату преко школе могу састављати: а) БАЧКЕ ЗАДРУГЕ, б) НАСТАВНИЦИ и в) СЕКРЕТАРИ ШКОЛА.

1. ПОЉОТ — позлаћен мушки ручни сат са централном секундаром и 16 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД. 165. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 99, друга 33 и трећа 33

2. ПОЉОТ АУТОМАТИК — позлаћен мушки ручни сат са 29 рубина. Најтачнији сат међу аутоматима на свету. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД 475. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 285, друга 95 и трећа 95.

3. ПОЉОТ — позлаћен мушки ручни сат са 17 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД. 180. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 108, друга 36 и трећа 36.

4. ПОЉОТ — хромирани мушки ручни сат са 17 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД 165. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 99, друга 33 и трећа 33.

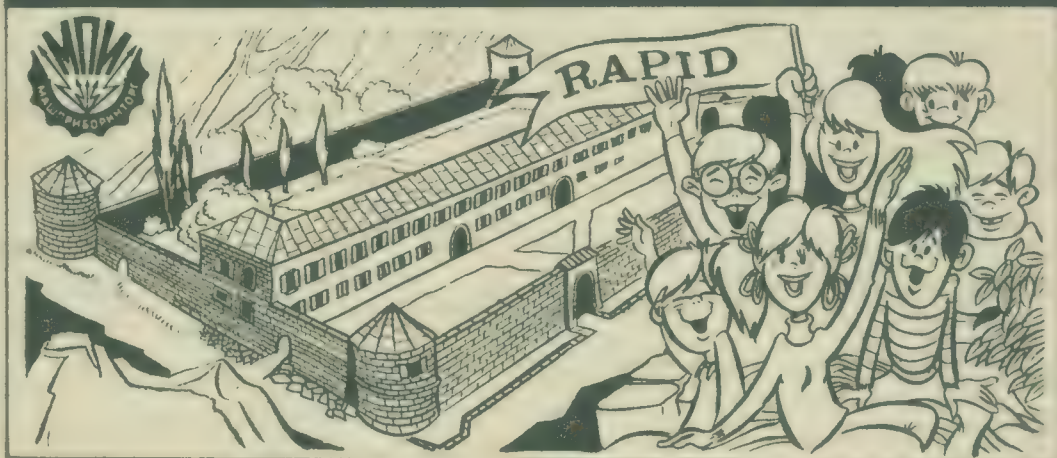
5. ПОЉОТ — хромирани мушки ручни сат са централном секундаром и 17 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД 155. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 93, друга 31 и трећа 31.

7. ВОСТОК — позлаћен мушки ручни сат са 22 рубина. Испитиван у климатским условима АФРИКЕ и СЕВЕРНОГ ПОЛА о чему поседује СЕРТИФИКАТ. ЗА ГОТОВО НД 325. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 195, друга 65 и трећа 65.

8. ЗАРЈА — хромиран женски ручни сат са централном секундаром и 17 рубина. Отпоран на удар, влагу и прашину. ЗА ГОТОВО НД 155. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 93, друга 31 и трећа 31.

ЗАГОНЕТНИ ЦРТЕЖ ЗА ВЕЛИКИ НАГРАДНИ КОНКУРС

9. ПОЉОТ — мушки ручни сат од специјалног челика, масиван и издржљив са 17 рубина. ЗА ГОТОВО НД 180. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 108, друга 36 и трећа 36.

Сви који наруче сат учествују у великом наградном конкурс. Тајну конкурса сазнаћете ускоро!

9. ЗАРЈА — хромиран мушки ручни сат са 15 рубина. ЗА ГОТОВО НД 120. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 72, друга 24 и трећа 24.

10. ТУЧ — позлаћен женски ручни сат са наруквицом. ЗА ГОТОВО НД 210. НА ОТПЛАТУ: прва рата НД 126, друга 42 и трећа 42.

ИЗРЕЖИ,
И ОВДЕ ЗА-
ЛЕПИ САТ
КОЈИ НАРУ-
ЧУЈЕШ!

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем

Назив и број сата —

Име и презиме наручиоца

Адреса

(место, улица и број, задња пошта)

САТ ЋУ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАДА МИ ГА ДОНЕСЕ (поузећеш)

ВЕЛИКИ СТРАХ

ОНА НИЈЕ МОЈА МАМА

Хонорар: 80 н. д.

Све се догодило 25. маја ове године. Сумрак се полако спуштао над селом, а ја сам поносно корачала улицом држећи у руци сведочанство и Вукову диплому. Радовала сам се унапред томе како ћу изићи пред родитеље и саопштити им да сам вуковац.

Занесена лепим мислима нисам приметила кад сам се нашла пред кућним вратима. Таман сам хтела да уђем кад чух:

— Војме је да јој кажемо. Она је већ велика и разумна. Схватиће. Једном мора сазнати да јој ти ниси мајка.

Кад сам то чула, нисам знала шта да радим. Обузео ме је страх. Руке су ми се укочиле, ноге подрхтавале. Сва сам се преста као у смиртном грчу. Кроз главу су ми зујале очеве речи: ... да јој ти ниси мајка ... мајка ... ниси мајка.

Ухватила сам се за главу и почела да вичем:

— То није истина, она је

моја мајка. Ја не знам другу, нећу другу. Ја њу волим.

На моју вику родитељи су истрчали. Угледала сам мајку и оца као кроз маглу. Изгубила сам свест. Када сам се освестила, лежала сам у кревету, а мада мном је ста

јала мајка. Отац је седео мало даље. Насмешила сам се на мајку и рекла:

— Мајко, је л' да је то био само сан? — Она ме је дуго гледала и најзад несигурним гласом рекла:

— Не, истина је. Ја ти нисам мајка. Твоја мајка је

умрла чим си се ти родила, мала моја. Али, ја те волим, волим — заплакала је.

Заплакала сам и ја и тада први пут осетила страх и бол да не изгубим ову жену која ми је заменила рођену мајку и коју толико волим.

Молим вас, ако ово објавите, ставите само име Душка јер не желим да моји другови и другарице сазнају да немам праву мајку.

ДУШКА, Сомбор

(Писмо је потписано и радација изузетно не објављује пуну адресу)

УГЛЕДАЛА САМ МАЈКУ И ОЦА КАО КРОЗ МАГЛУ, А ОНДА САМ ИЗГУБИЛА СВЕСТ

СТАРИ МАНАСТИР

Хонорар: 60 н. д.

— УПОМОЋ! — ВРИСНУО ЈЕ СЛАВКО. НЕКОЛИКО МИНУТА ЧУЛО СЕ САМО КУЦАЊЕ НАШИХ СРЦА И ЛЕПЕТАЊЕ КРИЛА СЛЕПИХ МИШЕВА

У лето 1966. године летовао сам у Срему. Тамо постоји деце одмаралиште. Одмах поред одмаралишта уздиже се стари манастир. Деца су ретко залазила у њега јер се могао сваког часа срушити. Мене је стално нешто тајанствено вукло унутра. Ипак, нисам смео да уђем сам. Позвао сам свог друга Славка да пође са мном. Он се сложио. Понели смо и свећу.

Чим смо отворили тешка храстова врата, из манастира је прострујао хладан ваздух. Славко ми је рекао:

— Запали свећу! — Ја сам тако и учинио. Одједном, пред нама се створила нејасна слика. Гомила камења, ци гала, греда, лежала је ту оброста у коров и траву. Ја го врабаца прхну изнад нас. Погледали смо за њима, излетели су кроз један отвор на крову. Поред нас је гмижући прошао паук. Ипак смо се смирили и пошли даље. На зидовима су биле изгуљене фреске. Тада је Славко повукао неки ланац на зиду и ми смо пропали у земљу. Нашли смо се у подруму који је био дубок око три метра. Славко је пао на неки сандук и угровао се, почео је плакати. Ја сам га умиривао и сео поред њега. Слепи мишеви су лепршали изнад нас. Почео сам наглас да размишљам како да изађемо одавде док је Славко случајно руку гурнуо у сандук. Одједном је вриснуо:

— УПОМОЋ!

Скочио сам, а и он такође. Неколико минута чуло се само куцање наших срца

и лепетање крила слепих мишева. Најзад сам дошао к себи и упитао га:

— Шта је било?

— Бато, напио сам неке кости у овом сандуку!

Срце ми је почело још више да лупа. Стајао сам у кочен неколико тренутака. Најзад сам се одмакао и запалио шибицу. Одједном с грозом испустих шибицу и заплаках. Видео сам човеју тобању и остали део скелета. Славко је почео да дозива у помоћ!

Ускоро је дошао наш васпитач са мердевинама. Обојица смо плакали. Одећа су нам била сва од паучине. Били смо изгребани. Васпитач нас је умирио и показао камену плочу „Манастир Светог Николе, сахрањен игуман Милутин 1801. године“. Рекао нам је да ником не причамо о овоме. Изашли смо напоље. Мало затим звонило је за ручак. Отрчали смо да оперемо руке. После ручка који нам је пријео сложили смо се да не будемо више тако радознали.

Александар Тодоровић,
Бачка Паланка,
Лоле Рибара 2

ДОБРО САМ ПРОШАО

Догодило се то пре неколико година. Становао сам у Петроварадину, у старој кући саграђеној још пре рата. Био је топао јулски дан. Око осам часова легао сам безбрижно мислећи на сутрашњи дан. Тако сам и заспао тврдим сном. Негде око поноћи почело је нешто да гутњи. Уплашио сам се и просто занемео од страха. Лежао сам укочен у кревету искољачених очију. Тада нешто поче да пада по мени. Покрио сам се ћебетом преко главе не показујући ни грукне живота. Одједном, захух узбуђен глас:

— Сине! — Од страха нисам се ни мргнуо. Неко ме је тада ухватио за раме и

почео да тресе. Отворио сам очи и угледао оца, иза њега стајале су мама и сестра пребеледе од страха. Тада отац рече:

— Оцак се срушио, а цигле су порушиле стари плафон и пропале у твоју собу. — Потледао сам око себе и угледао страшну слику. По кревету и на мени лежале су напукле цигле. Остатак ноћи провео сам са мамом у кревету мислећи на оно што ме је могло задесити.

Понекад, после толико година, дођем у Петроварадин. На месту старе куће диже се нова двоспратница изграђена од чврстог камена.

Жељко Антолић,
Нови Сад
Детелинара 33

ПОГЛЕДАО САМ ОКО СЕБЕ И ВИДЕО СТРАШНУ СЛИКУ

АКО СТЕ СЕ МНОГО УПЛАШИЛИ!

Опишите са овим подацима (време, место, имена лица итд), свој истински страшни доживљај и пошаљите „Политикином забавнику“, Београд Македонска 29. Потпишите се и уз тачну адресу ставите занимање. Објављени радови биће плаћени.

ПАС И МЕДВЕД

ЗЕТ СЕ ПРЕЗНОЈАВАО, ВУКАО СЕСТРУ, ГРДИО ЈЕ АЛИ НИШТА НИЈЕ ПОМАГАЛО. ОНА БИ СЕ ПОПЕЛА МЕТАР ОД ЗЕМЉЕ И ОПЕТ СКЛИЗНУЛА ОГУЛИВШИ НОГЕ.

Летњи распуст те, 1962. године, про водила сам код старије удате сестре Даре у месту Ругово, удаљеном 12 км од Пећи. Волела сам Руговску клисуру, реку Бистрицу, планину, густу шуму, па ми је распуст просто пролетео. Био је понедељак кад сам се спремила натраг у Београд. Од Пећи до Ругова и обратно тада није постојала никаква саобраћајна веза и морало се ићи пешице.

Од куће смо кренули око 10 пре подне јер је требало превалити 12 км од Пећи одакле ћу даље возом. Кроз шуму је водила уска стаза, па смо морали ићи у колони један по један. Први је ишао пас Шаров, диван шарпланинац, за њим мој зет, затим сестрин синчић и ја, а на крају сестра. Кад год је прелазео тај пут, мој зет је са собом водио пса јер су шуме биле пуне дивљачи, па би га у случају потребе пас упозорио на опасност лавезом. Пас је трчао испред нас, на моменте се губећи из вида да би се опет вратио. Сваког сата стали бисмо да се одморимо, а за то време не бисмо прешли ни три километра јер су се моја сестра која је доста пуначка а и њен синчић

брзо заморили. Кад смо били негде на пола пута, пас је почео бесно да режи и све брже трчи испред нас. Изгубили смо га из вида. Шумом се наједном разлегла страшна рика помешана с псећим лавезом. После неколико секунди све се утишало, само је цвиљење пса постало јаче. Пас нам се приближавао. Ми смо збијени стајали у групи. Од призора који смо угледали застао нам је дах. Псу је недостајало пола њушке и цела лева страна главе све до ока, а он нам се болно цвиљећи приближавао. Одмах смо закључили да се сукобио са мечком. Зет нам је наредио да се брзо попнемо на дрво. Сестрић и ја смо го брзо и спретно извели. Али, мука је била са сестром која никако није могла да се попне. Све се више приближавао звук шушкања сувог лишћа. Зет се презнојавао гурајући сестру уз дрво, грдио је, али ништа није могло. Она би се попела метар од земље и опет склизнула огуливши ноге. И сама је почела да плаче. Најзад се зет попео на најближу грану, ухватио сестру за руку и почео да је вуче нагоре док смо га ми колико смо могли придржавали отпозади. Уз свад, јаука и зној успело му је да сестру

подигне до најближе гране, а одатле је било лако. Цело то пењање није трајало дуже од три минута, али нама се чинило дуго као вечност. Није прошао ни минут а мечка се појавила међу стаблима. Деловала је страшно, онако опромна у вечној полутами шуме. Тек тада сам осетила велики страх. Почела сам да дрхтим док је мој сестрић био потпуно миран јер није схватао ништа. Мечка је њушећи ваздух дошла до нас. Почела је тромо да грчи око стабла и мумла упирући своје ситне очи у нас. Када се уморила, села је испод дрвета где је остала око пола часа. За све то време избезумљено сам гледала у њу и пратила сваки њен покрет. Пас је, мучен боловима, нестало. Више га никад нисмо видели. Вероватно је угнуо негде у шуми. Кад је мечки досадило чекање и кад је видела да нема ништа од плена, почела је да се удаљава. Нестала је у шуми и шуштање лишћа све се слабије чуло под њеним шапама. Иако су нам ноге утрнуле од чувања, а ми били од страха изнемогли, нисмо се усудили да сиђемо са дрвета још читава два часа. Најзад смо прикупили храброст и спустили се на земљу. Даћи део пута прешли смо ћутећи и у сталном страху. Тада сам се заклела да више тамо нећу ићи. И стварно, већ идуће године сестра и зет су се преселили у Пећ.

Невенка Тодоровић,
Београд,
Ул. Томазеова бр. 39.

СКРИВЕНА
У СКЛАДИШТУ
„ОРХИДЕЈИНЕ“
БУТИКЕ КИКИ ЈЕ
ОБАВЕСТИЛА
ХАЗАРДА...

ПРВОБИТНИ ПЛАН
ИЗМЕЊЕН! ПРЕСРЕ
ТНИ РАЗНОСАЧА...
ПРЕГЛЕДАЈ ПАКЕТ
УПУЋЕН ЏИМСИЈУ
ЏЕМСОНУ!

ПИТАЊЕ ЈЕ: ШТА МУ
ЈЕ ПОСЛАТО У ПАКЕ-
ТУ УМЕСТО ПОРУЧЕ-
НЕ ХАЉИНЕ?
ЈАСНО МИ ЈЕ!
ОСТАНИ ГДЕ СИ...

...ДОК ТИ
СЕ НЕ
ЈАВИМ!

ХАЗАРД ЈЕ ПОСТУПИО ПО
КИКИНОМ УПУЋСТВУ...

ЖАО МИ ЈЕ,
МОМЧЕ! ТИ
СИ ВЕРОВАТНО
НЕВИН АЛИ...

?! ЈЕСТЕ ЛИ
СЛЕПИ ИЛИ?

ЈА САМ ДАО
ЗНАК МИ-
ГАВЦЕМ ДА
СКРЕКЕМ!
МОЖДА ТИ
ОЧИ НИСУ
У РЕДУ?

ПОКАЗАЋУ ТИ ЈА
ЧИЈЕ ОЧИ НИСУ
У РЕДУ!

СЛАБИ
СУ ТИ
РЕФЛЕК-
СИ,
МОМЧЕ!

ОВО ЈЕ ПАКЕТ ЗА
ЏИМСИЈА ЏЕМСОНА!
ДА ВИДИМО ШТА
ТО „ОРХИДЕЈА“
ПРОДАЈЕ ПОРЕД
МИНИ-ХАЉИНА!

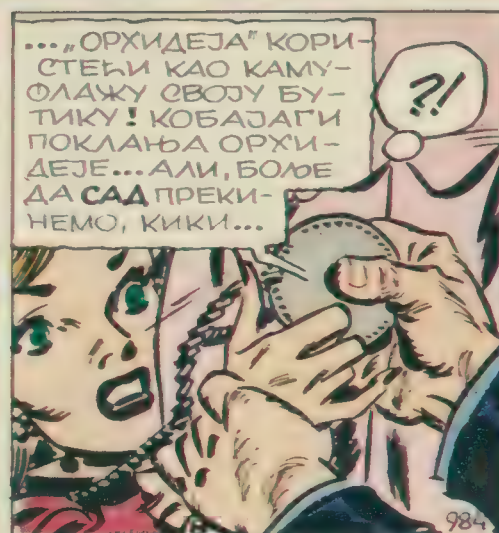

ХМ... ИСТА ОНА
ТРАВА У КОЈОЈ
ОРХИДЕЈЕ ЕТИ-
ЖУ ЗАПАКОВА-
НЕ ИЗ БРАЗИЛА!

ЧУЈЕМ
ТЕ,
ЏОНИ!
ШТА СИ
НА-
ШАО?

ТРАВУ, КИКИ... ТО МО-
ЖЕ БИТИ НЕПРЕРАЂЕН
ЧАЈ ИЛИ... МАРИХУАНА!
ЈАСНО МАРИХУАНА! ТО,
ЗНАЦИ КРИ-
ЈУМЦАРИ...

...„ОРХИДЕЈА“ КОРИ-
СТЕЊИ КАО КАМУ-
ОЛАЖУ СВОЈУ БУ-
ТИКУ! КОБАЈАГИ
ПОКЛАЊА ОРХИ-
ДЕЈЕ... АЛИ, БОЈЕ
ДА САД ПРЕКИ-
НЕМО, КИКИ...

...ИМА-
МО ДО-
ВОЉНО
ДОКАЗА
ЗА...

ЗАР ОДЛАЗИТЕ,
ДРАГА! САД КАД
СМО ПОЧЕЛИ ДА
СЕ СТВАРНО
УПОЗНАЈЕМО?

ЕНГЛЕЗИМА ИСПРЕД НОСА

**Адмирал је више веровао »Мачки«
него извештају капетана Фицроја.**

Немачки ратни бродови „Шарнхорст“, „Гнајзенау“ и „Принц Еуген“ налазили су се дуже време на оправи у француској луци Брест. У ноћи између 11. и 12. фебруара 1942. године наређен је покрет, а да посади није саопштен правац пловидбе. Тек ујутру прочитана је дневна заповест из које се видело да ће ескадра проћи кроз Ламанш и да ће у само подне бити негде у Доверским вратима где је Канал најужи. Људи су стајали забезекуто. Па то је било право самоубиство. Од почетка рата ниједан немачки брод није прошао кроз Канал и морнари су у овом покушају видели очајнички гест, који ће се свакако завршити потапањем целе ескадре. Сваког тренутка могли су се очекивати непријатељски авиони и паљба енглеске обалске батерије.

ДОГОДИЛО СЕ НЕМОГУЋЕ

Време је пролазило, ескадра се приближавала Доверском теснацу, а до очекиваног напада није долазило. Тек око подне појавио се мањи број енглеских торпедних авиона, брзих чамаца и разарача, али су лако одбијени. Било је очигледно да Енглези нису очекивали пролазак немачке ескадре и да нису били спремни да је дочекају. Како је то било могуће?

Дванаестог фебруара, око 10 часова, капетан Фицрој, који је у једном „спитфајеру“ вршио извиђање над Каналом, опазио је немачку ескадру у близини Ле Тукеа. Мислећи да су то енглески бродови он је похитао да се склопи под заштиту њихових противавионских топова кад га је нападо неколико „месершмита“. Тек кад су гранате почеле да се распрскивају око његовог авиона, а не око „месершмита“ схватио је да су то немачки бродови и да се у бежеству. После десетак минута био је у сигурности. Одмах је

послао обалској команди следећу вест:

„Непријатељска флота плоти ка Доверском теснацу уз заштиту из ваздуха. Положај: три миље од Ле Тукеа. Враћам се са оштећеном машином“.

Ускоро потом његов авион пао је у море, а сам капетан спасен је тек увече истог дана. Касније је Фицрој одликован високим одликовањем.

АДМИРАЛ ЈЕ СМЕЊЕН

Фицројев извештај стигао је у 10,37 часова на сто британског ваздухопловног вице-маршала, чије се име не помиње. Овај је, међутим, у томе видео груб покушај непријатеља да се Британци обману.

— Ако је капетан хтео да пошаље такав извештај, зашто га није шифрирао? — питао се вицемаршал.

Одговор је добио у 10,50 часова: Фицрој је летео у једноседу и није могао, поред пилотирања, да се користи књигом шифара. Одмах је Фицрој позван радио и затражена је потврда извештаја. Али у то време он се већ налазио у мору. Тада је послата ескадрила торпедних авиона „свордфиш“, која је у 11,35 видела немачку ескадру у висини Булоња. На самом улазу у Доверска врата, алармирана је цела јужна енглеска обала. Увече истог дана поменути вице-маршал је смењен.

У Лондону је вест о проласку немачких бродова стигла прво у Министарство ваздухопловства где је деловала као брмба. Први лорд адмиралитета Александар упутио је флоту из шкотских лука ка Беттијској обали, док је он сам отишао у Довер да посматра поморску битку. Све је међутим, било касно. Кад је енглеска флота стигла у Канал, немачки бродови били су већ у својим водама. Идеална

су биле предузете потребне мере — морала бити уништена?

»ПОУЗДАН« АГЕНТ

Поред изненађења, за ово се има захватити и лажним извештајима које је енглеско Министарство рата добијало из окупираних Француске. У току 1941. и 1942. године деловала је у окупираној Француској организација „Интератије“, састављена од чланова француског покрета отпора којој је на челу била нека Матилда Каре, позната под именом „Мачка“. Она је слала редовне радио-извештаје у Енглеску и сматрана је за једног од најспособнијих савезничких агената у Француској. Године 1941. Немци су ухапсили Матилду али су је ускоро пустили.

Савезници, наравно, нису знали да је она у затвору да ла обавезу да ће радити за немачки Абвер, али су то на својој кожи убрзо осетили њени сарадници из Покрета отпора које је стала да шаље у немачке логоре. „Мач-

ка“ је наставила да шаље преко радија своје извештаје у Енглеску, али сад их је састављала заједно са официром Абвера Хугом Блајхером, својим љубавником, онако како је Немцима одговарало. Абвер је сад имао директну везу са енглеским Министарством рата.

Почетком 1942. године, Каревој је из Енглеске постављен задатак да испита како стоји са оправком немачких бродова у Бресту, јер су били тако добро камуфлирани да се снимањем из ваздуха ништа није могло утврдити. Другог фебруара стигао је следећи одговор:

„Мачка“ јавља: Шарнхорст, Гнајзенау и Принц Еуген поново су оштећени погоцима бомби. Предвиђа се да ће оправа трајати најмање четири месеца“.

Овакав извештај тако поузданог агента какав је била Матилда Каре учинио је да попусти будност у Енглеској. Патролни летови нису вршени у довољној мери и пролазак немачке ескадре, до кога је дошло само десет дана касније, деловао је као гром из ведро неба.

После рата, Матилда Каре је осуђена на смрт, а затим помилована, док је Хуго Блајхер почео недавно да објављује своје успмене.

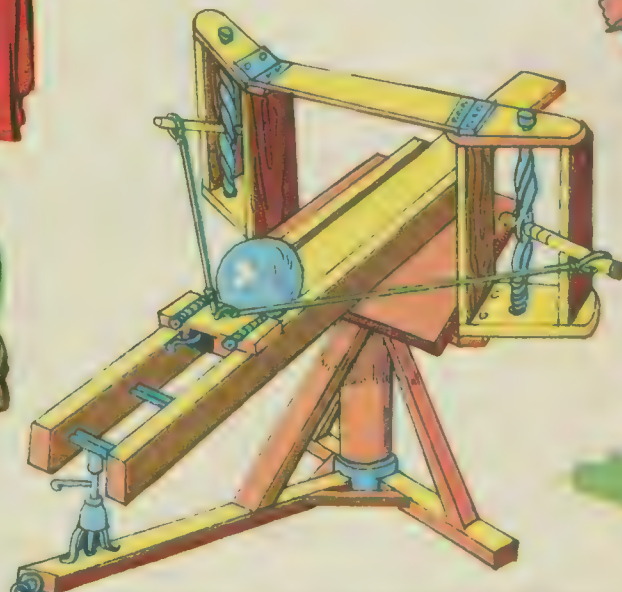
КАПЕТАН НИЈЕ СТИГАО ДО БРИТАНСКЕ ОБАЛЕ, ЊЕГОВ ОШТЕЋЕН „СПИТФАЈЕР“ СУНОВРАТИО СЕ У МОРЕ!

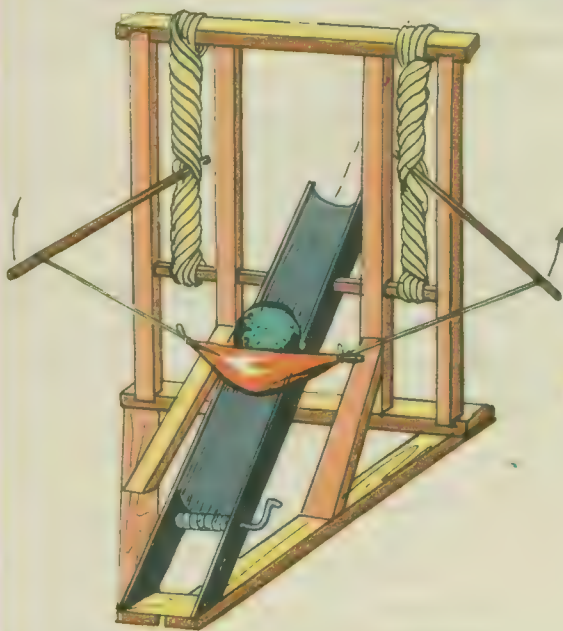
ПОКРЕТНИ ОНАР
У ДЕЈСТВУ

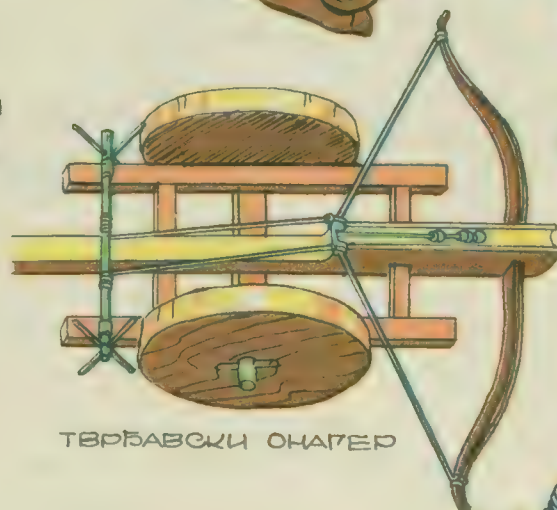
ФРОНТОБОЛА

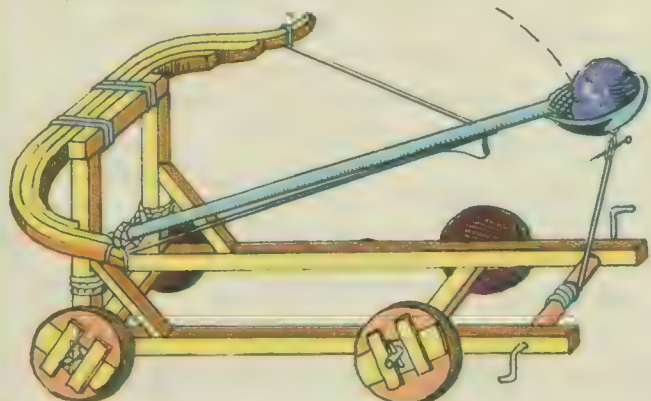
КАТАПУЛТ ЗА БАЦАЊЕ КАМЕНА

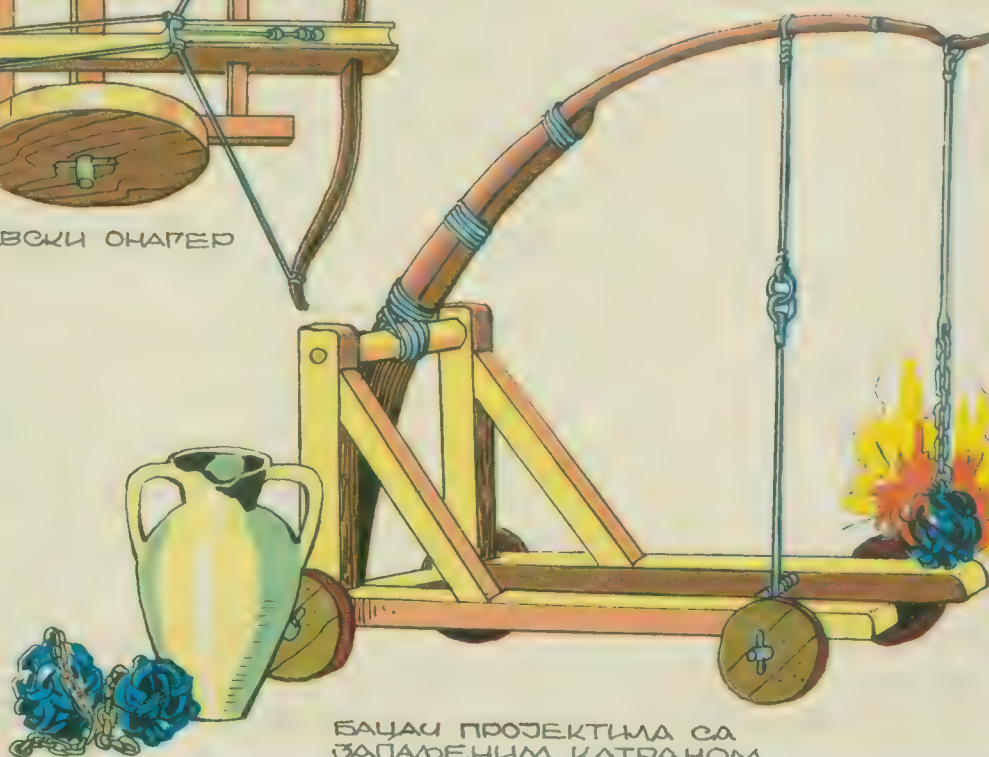
БАЦАЦ КАМЕНА - ПЕТРОБОЛ

ТВРЂАВСКИ ОНАР

КОМБИНАЦИЈА ОНАРА И ЛУКА

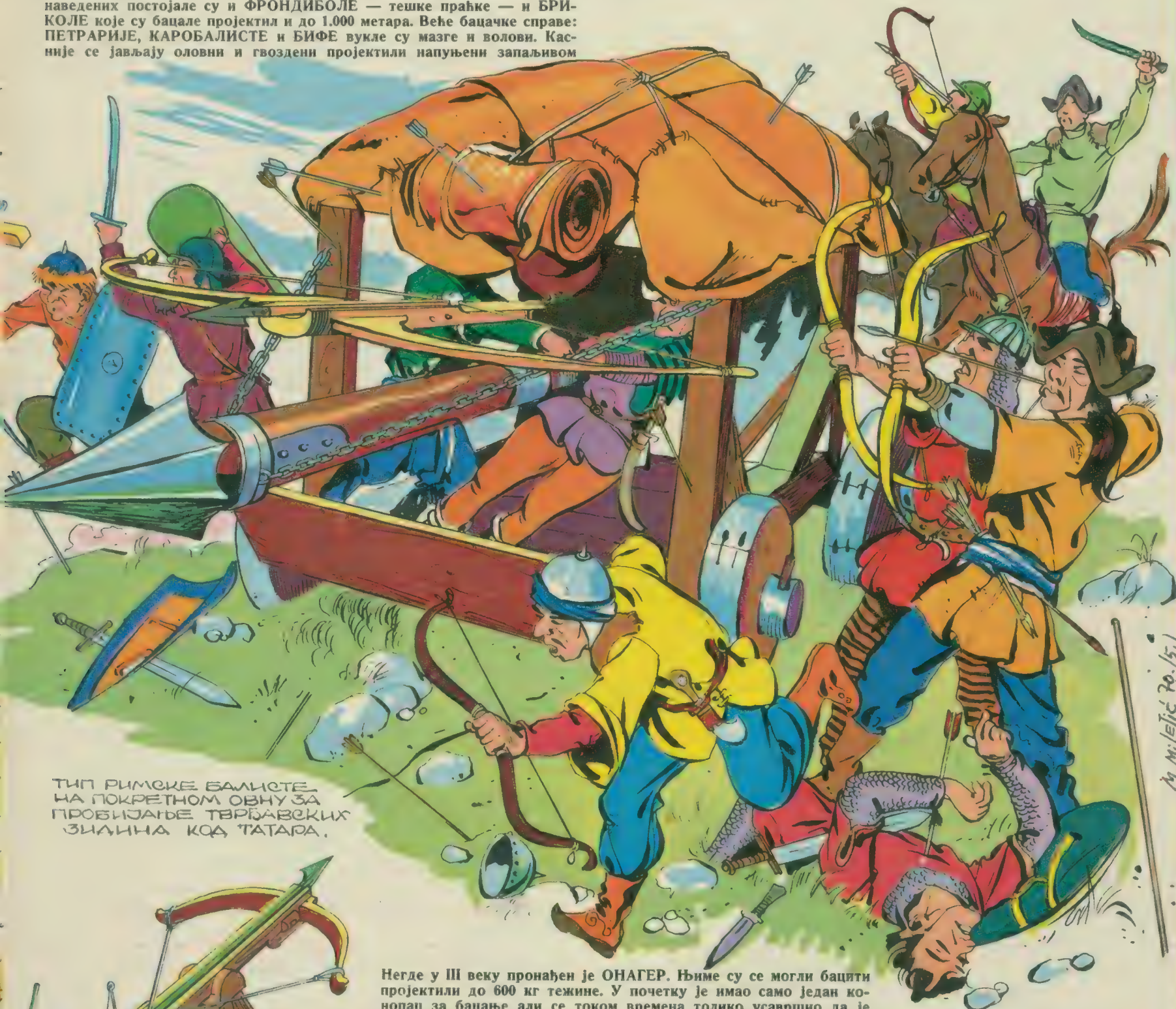

БАЦАЦ ПРОЈЕКТИЛА СА
ЗАПАЉЕНИМ КАТРАНОМ

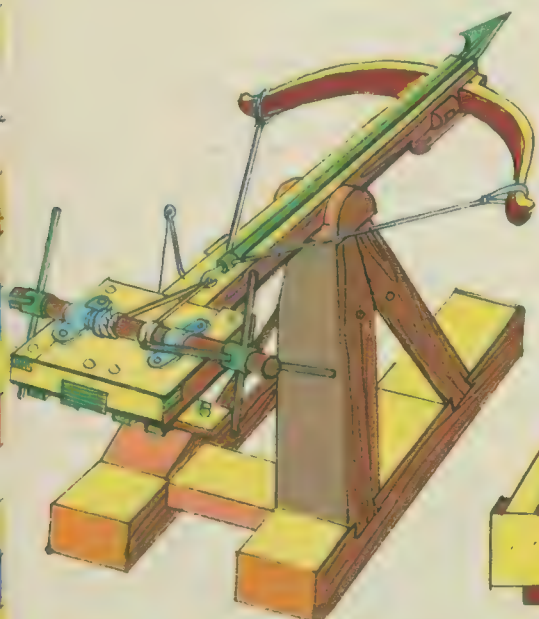
СПРАВЕ

Развиле су се из лука и праћке. Избацивале су пројектиле — камење, кратка копља, стреле, ђулад тежине и до 75 кг. Најпознатије су КАТАПУЛТ и ПЕТРОБОЛА чији је домет био око 500 метара. То су биле претече данашњих хаубица. АКРАБАЛИСТЕ су имале улогу пољске артиљерије: то су били у ствари тешки лукови на точковима. Поред наведених постојале су и ФРОНДИБОЛЕ — тешке праћке — и БРИКОЛЕ које су бацале пројектил и до 1.000 метара. Веће бацачке справе: ПЕТРАРИЈЕ, КАРОБАЛИСТЕ и БИФЕ вукле су мазге и волови. Касније се јављају оловни и гвоздени пројектили напуњени запаљивом

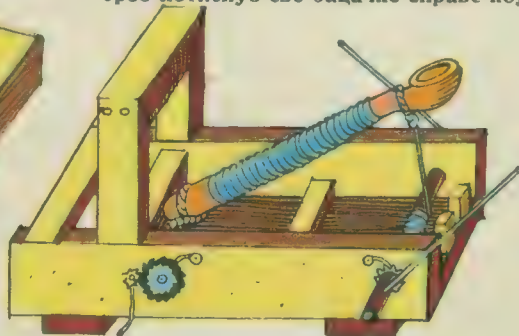
смешом и барутом, тзв. „грчка ватра“. Најтеже справе могле су бацати терет и преко једне тоне, углавном балване и бурад са запаљивом смешом. Послуживала их је посада и до 100 људи. У Европи су се задржале све до краја XVI века.

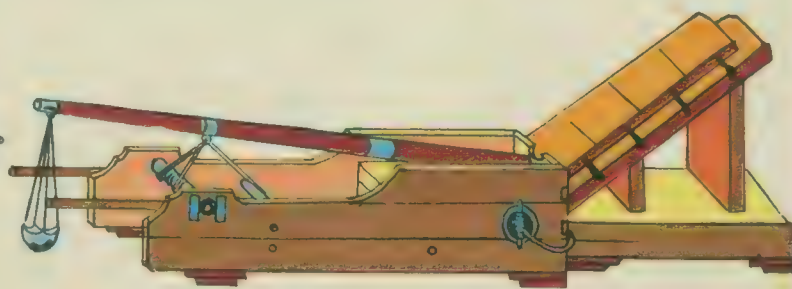
ТИП РИМСКЕ БАЛИСТЕ НА ПОКРЕТНОМ ОВНУ ЗА ПРОВИЈАЊЕ ТВРЂАВСКИХ ЗИДИНА КОД ТАТАРА.

РИМСКА БАЛИСТА

РИМСКА КАРОБАЛИСТА

ОНАГЕР

Негде у III веку пронађен је ОНАГЕР. Њиме су се могли бацати пројектили до 600 кг тежине. У почетку је имао само један конопцац за бацање али се током времена толико усавршио да је брзо потиснуо све бацачке справе које су дотад постојале.

M. Miletić 70./51

ЗА ВЕЖБАЊЕ РУКУ И ОЧИЈУ

Ако волите да цртате а нисте томе много вични, предлажемо вам да најпре почнете са прецртавањем. За почетак довршите десни цртеж угледајући се на леви, на којем је наш илустратор нацртао хромог гусара страшног капетана Кида. Кад мало увежбате руку можете и сами цртати разне занимљиве личности. Затим их обојте и употребите као вињете за корице књига о „Робинзону Крузоу“, „Петру Пану“

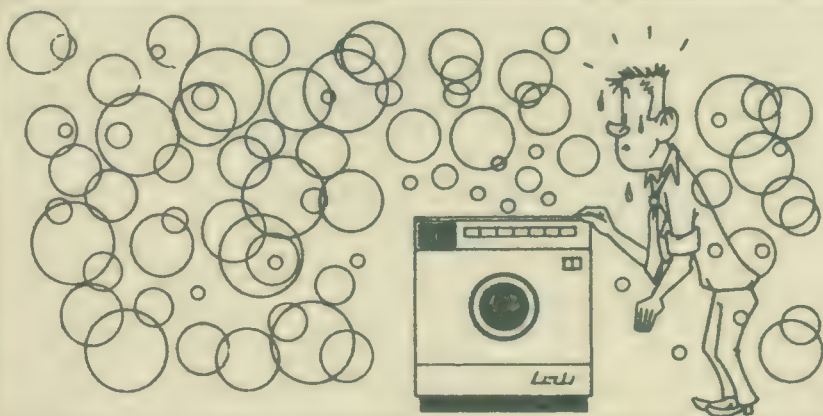
ДЕСЕТ КУЋИЦА

Ових десет кућица направљене су од чинода. Само две имају потпуно исто постављене чиноде. Које?

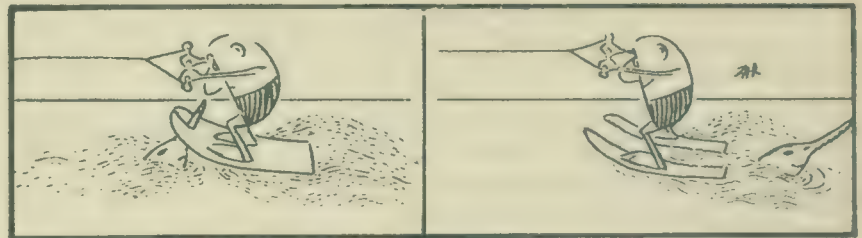
ОДГОВОР: 2 и 9

НЕЗГОДНА ГРЕШКА

Младић на цртежу желео је да опере своје рубље у аутоматској машини, али грешком је ставио прањак за ручно прање који прави много пене. И тада је из машине почело да излази много мехурава... мехурава... Шта мислите колико?

ОДГОВОР: 88

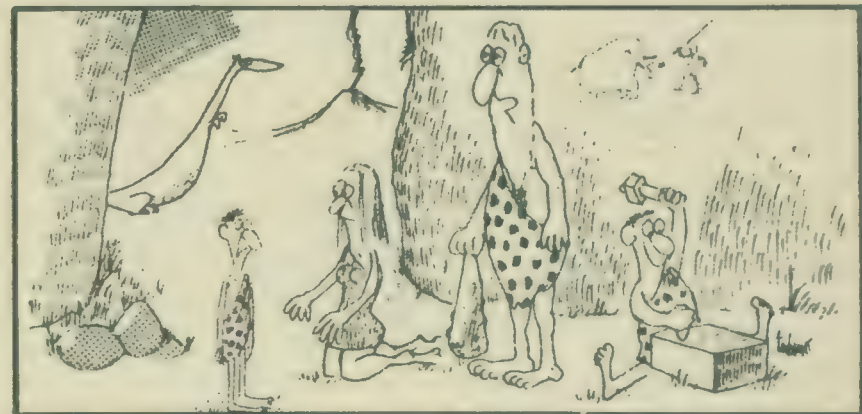
БЕЗ РЕЧИ

— Драга, да ли си положила во-
зачки испит?

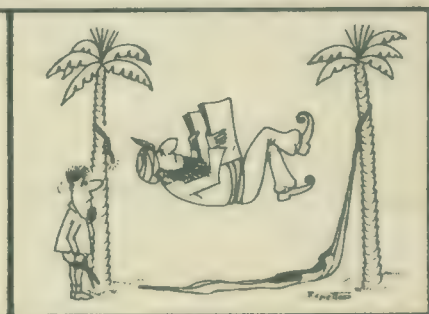
— Али, господине Петровићу, ли-
јету за мршављење треба на време
прекинути!

— Сувише је слабачак, бојим се да никада неће научити да нише!

БЕЗ РЕЧИ

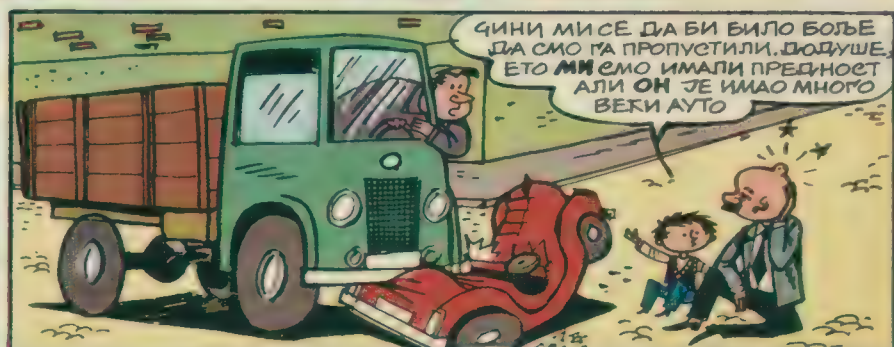
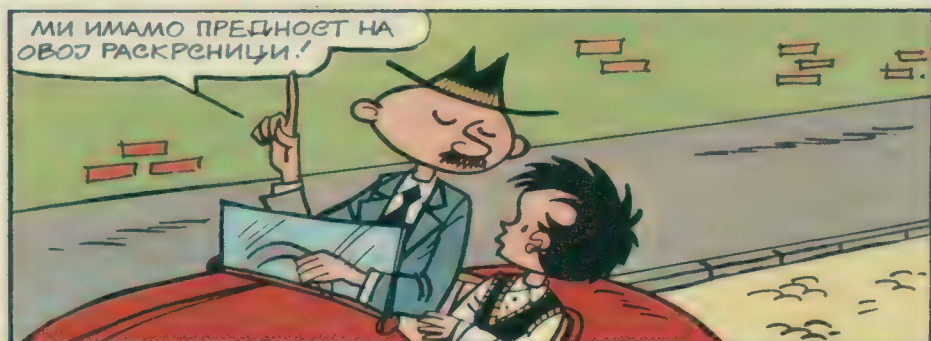

— Сирото моје мало, расту му
зубићи!

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Боље на правом путу
пешачити него на кри-
ном јахати
(Пиретска поштомата)

Када је Јустос Вибер изумео своју машину за време, постао је веома срећан човек. Знао је да је сада тако рећи читав свет његов, додуше само дотле док свој изум чува у тајности. Могао је лако постати најбогатији човек на земаљској кугли, стећи богатство које је превазилазило и његове најлуђе снове. Треба само да оде на кратак пут у будућност и сазна којим је акцијама скочила цена и који ће коњи победити на тркама, а онда да се врати у садашњост и купи баш те акције и клади се на коње победнике.

Трке су, разуме се, долазиле на прво место јер му је за играње на берзи био потребан почетни капитал, а на коњским тркама је могао започети каријеру будућег богаташа и са свега два долара. На жалост, једине трке које су се у то време одржавале биле су у јужној Калифорнији и Флориди — прилично далеко, а пут авионом коштао је око сто долара. Није имао ни делић те суме, а било би му потребно неколико недеља да уштеди сто долара од своје плате коју је зарађивао као чиновник у једној великој самоуслугу. С друге стране, било му је неиздржљиво да тако дуго чека да постане богат.

Наједном, сетио се сефа у самоуслугу у којој је радио у поподневној смени, од 13 часова па до затварања самоуслуге у 21 час. У сефу ће бити најмање хиљаду долара, а на њему се налази бртва темпирана на одређено време. Шта може бити погодније од машине за време да лако победи овакву бртуру.

Када је тога дана пошао на посао, понео је и свој изум са собом. Машина није била гломазна. Напротив, направио ју је тако да може да стане у футролу од камере и није му било нимало тешко да је унесе у самоуслугу. Када је шешир и капут ставио у свој орманић, оставио је тамо и машину за време.

Радио је у својој смени као и обично све до неколико минута пред затварање самоуслуге. А онда се сакрио иза гомиле картонских кутија у магацину. Био је сигуран да нико неће приметити да он није изашао. Али, за сваки случај, готово читав сат је остао у свом скровишту, све док није био сигуран да су сви остали отишли.

Тек онда је изишао, узео своју машину за време из орманића и отишао до сефа. Сеф је био подешен да се сам откључа аутоматски дванаест часова после затварања радње, односно у девет часова ујутру. Јустос Вибер је подесио своју машину за време.

Чврсто је ухватио ручицу сефа јер је експериментисао научио да је све што би имао на себи или носио са собом путовало заједно са њим у време, а онда притиснуо дугме. У први мах ништа се није догодило, али наједном је чуо како шкљоца механизам сефа и у истом тренутку зачуо изненађене узвике и узбуђене гласове иза себе.

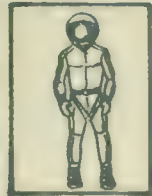
Осврнуо се и схватио одмах какву је грешку учинио: сада је било девет часова следећег јутра и службеници самоуслуге, они из преподневне смене, већ су дошли на посао. Они су открили да је сеф нестао и узбуђено окружили место где је он стајао када су се изненада сеф и Јустос Вибер појавили. Срећом, још је имао у руци машину за време. Брзо је вратио казаљку на нулу, што је значило да онај тренутак када је усавршио изум, и поново притиснуо дугме.

Разуме се, нашао се тамо где је и почео и.

ФРЕДЕРИК БРАУН

ЗАБРАЊЕНО КОЦКАЊЕ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

БИЛО МУ ЈЕ НЕИЗДРЖЉИВО ДА ТАКО ДУГО ЧЕКА ДА ПОСТАНЕ БОГАТ. НАЈЕДНОМ СЕ СЕТИО СЕФА У САМОПОСЛУЗИ

ДРУГИ ПОКУШАЈ

Када је Јустос Вибер изумео своју машину за време, постао је веома срећан човек. Знао је да је сада тако рећи читав свет његов. Додуше, само дотле док свој изум чува у тајности. Могао је лако постати најбогатији човек на земаљској кугли. Стећи богатство које је превазилазило његове најлуђе снове. Треба само да оде на кратак пут у будућност и сазна којим је акцијама скочила цена и који ће коњи победити на тркама, а онда да се врати у садашњост и купи баш те акције и клади се на коње победнике.

Трке су, разуме се, долазиле на прво место јер му је за то није потребан почетни капитал, али није имао новца за авионску карту како би отишао до најближег места где се одржавају коњске трке.

Сетио се сефа у самоуслугу у којој је радио као чиновник. У сефу ће бити најмање хиљаду долара, а на њему се налази бртва темпирана на одређено време. Таква бртва мора бити ситница за временску машину. Зато је, када је тога дана пошао на посао, понео машину за време у футролу од камере и оставио је у свом орманићу. Када је самоуслуга затворена у 21 час, сакрио се у

магацину и чекао још читав сат док није био сигуран да су сви отишли. Тада је узео машину за време из орманића и отишао до сефа.

Поставио је машину дванаест часова унапред, а онда се брзо размислио. То би значило да се нађе на истом месту следећег јутра у девет часова. Сеф ће се тада отворити, али ће и самоуслуга бити отворена и пуна људи. Зато је поставио машину за време 24 часа у будућност, тј. за десет часова увече следећег дана, ухватио ручицу сефа и онда притиснуо дугме на машини за време.

У првом тренутку чинило му се да се ништа не догађа. А онда је установио да се ручица сефа окреће и сада је знао да је направио скок у следећи дан. И, разуме се, механизам сефа се отворио у одређено време.

Брзо је отворио сеф, извадио из њега сав новац и гурнуо га у џепове.

Затим је пошао ка споредним вратима да изађе, али пре него што је стигао до њих и пре него што је подигао резу, наједном му је пала на ум генијална мисао. Уместо да изађе кроз врата, он ће употребити своју машину за време, па ће не само повећати мистерију — јер нико неће бити јасно како је топов

изашао а врата су остала закључана, него ће и себе вратити натраг у простор и време, у онај тренутак када је завршио свој изум — дан и по пре пљачке. А онда ће у време када се одиграла пљачка имати чврст алиби: стићи ће да отпутује и налазећи се у неком хотелу у Флориди или Калифорнији, у сваком случају хиљаду миља далеко од месга пљачке. О својој машини за време није мислио до тог тренутка као о изуму који му може обезбедити алиби, али је сада схватио да је и за то веома подесна.

Ставио је казаљку на нулу и притиснуо дугме.

ТРЕЋИ И ПОСЛЕДЊИ ПОКУШАЈ

Када је Јустос Вибер изумео своју машину за време, знао је да је тада тако рећи читав свет његов докле год свој изум чува у тајности. Ако се клади на тркама, игра на берзи, може за кратко време постаћи богаташ. Једино није имао ни пребијеног гроша у џепу.

Наједном, сетио се самоуслуге у којој је радио и сефа чији је механизам био постављен са бравом темпираном на време. Таква бртва мора да је ситница за машину за време.

Сео је на ивицу кревета и почео да размишља. Машину се руком за џеп да узме цигарете и са њима извадио прегршт папирних новчаница, читаву прегршт новчаница од десет долара. Истресао је и друге џепове и у сваком од њих нашао новац. Ставио је новац на кревет крај себе и кад је пребројао крупније новчанице, установио је да има близу 1.500 долара.

Наједном, схватио је истину и почео да се смеје. Он је већ био у будућности и испразнио сеф у самоуслугу; а онда је искористио машину за време да се врати у тренутак када ју је завршио. А пошто се крађа по нормалном времену још није догодила, сада му је преостало да журно оде из града и нађе се хиљаду миља далеко од сцене преступа када се он занста одиграо.

Два часа касније, налазио се у авиону за Лос Анђелос, на путу за хиподром у Санта Анити, и озбиљно се задубио у мисли. Једно га је забрињавало, а то је чињеница да сада када иде у будућност није знао ништа о ономе што се још није догодило. Али, главно је да се новач вратио са њим у прошлост.

ИМАО ЈЕ ИМЕНА СВИХ ПОБЕДНИКА И САД ЈЕ САМО ТРЕБАЛО ДА СЕ ПОМОЋУ СВОЈЕ МАШИНЕ ВРАТИ УНАТРАГ ДВА САТА... ОСТАЛО ЋЕ БИТИ ЈЕДНОСТАВНО.

У Лос Анђелосу је узео такси и одвезао се до једног доброг хотела. Било је касно по подне. За трену-так је размишљао да ли да скокне у следећи дан, али се онда предомислио јер је био сувише поспан и уморан. Легао је у кревет и спавао је скоро до подне следећег дана.

Саобраћај је био веома густ и такси није могао брзо да се пробија тако да је на хиподром стигао када је прва трка била завршена. Али имао је времена да прочита име победника на табли и да га забележи на рукаву своје кошуље. Посматрао је још пет трка не кладећи се ни у једној већ само записујући победника. Одлучио је да се не досађује више и не чека последњу трку. Изашао је са тркалишта и пошао до једног заклоњеног места где га нико није могао видети. Поставио је казаљку своје машине за време два сата унатраг и притиснуо дугме.

Ништа се није догодило, Покушао је поново. Исти резултат.

ОПОМЕНУЛИ СМО ВАС!

А онда је чуо иза себе неки глас који је рекао:

— Неће да ради! Ово је неактивисано поље.

Јустос се осврнуо и угледао испред себе два висока мушкарца, један је био плавокос а други црномањаст, обојица су држали руке у џеповима као да се у њима налази оружје.

— Ми смо временска полиција! — рекао је црнокоси. — Из XXI века. Дошли смо да те казним за илегалну употребу машине за време.

— А-а-али — почео је Вибер да муца. — Ја се још нисам кладао.

— То је тачно — рекао је плавокоси човек. — А када ми пронађемо проналазача који машину за време употребљава да би добијао у било каквом облику коцке, ми га први пут опоменемо. Ишли смо за тобом у прошлост и установили да је прва примена машине за време била да украдеш новац из самоустуге, а то је преступ у сваком веку.

Временски полицајац је извадио из џепа нешто што је неодређено подсећало на револвер.

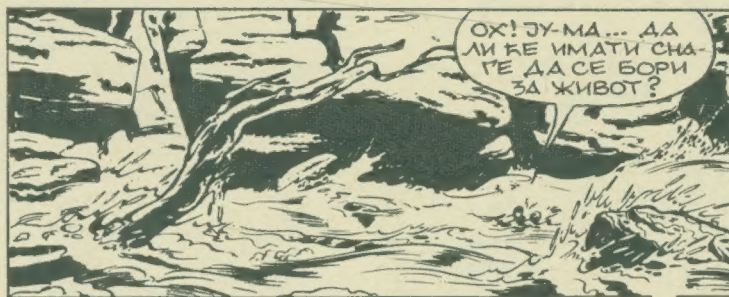
Јустос Вибер се повукао корак уназад.

— Не-не-не мислите....

— Мислим баш то — одговорио је плавокоси и повукао ороз.

Време Јустоса Вибера је било изтекло.

ТУНГА И ХОРДА С ДРВЕЋА

ОХ! ЈУ-МА... ДА ЛИ ЋЕ ИМАТИ ШАНСЕ ДА СЕ БОРИ ЗА ЖИВОТ?

ОБАМЕ ПОСТАЈУ МАЊЕ СТРЕМЕ И... АЛИ, КАКВА ЈЕ ТО ТУТЊАВА?

ВОДОПАД! ВЕЛИКИ ВОДОПАД! ИЗГУБЉЕНИ СМО!

ОБОРЕНА СТАБЛА МЕЂУ СТЕЊЕМ! КАД БИСМО УСПЕЛИ ДА СЕ ЗА ЊИХ УХВАТИМО...

У НАТЧОВЕЧАНСКОМ НАПОРУ...

СПАСЕНИ... БАР ЗАСАД... АЛИ ПОТПУНО БЕЗ СНАГЕ...

ИПАК, НЕ МОЖЕМО ОВДЕ ОСТАТИ ЈЕР ОАК-РОСИ НЕЋЕ МИРОВАТИ ДОК СЕ НЕ УБЕРЕ ДА СМО МРТВИ!

И ЗАИСТА... ВОДА ИХ ЈЕ ОДНЕЛА МЕЂУ СТЕЊЕМ И ОБОРЕНА СТАБЛА! НИСУ СЕ МОГЛИ ДУГО БОРИТИ С БРЗАЦИМА!

НЕЋУ СЕ СМРИТИ ДОК СЕ НЕ УБЕРИМ ДА СУ МРТВИ! ПРЕГЛЕДАЈЕМО СВЕ ДО ВЕЛИКОГ ВОДОПАДА!

ПОДСЕТНИК

ФЛОМАСТЕРИ — 12 боја (у-воз) — леп поклон који ће обрадовати сваког ђака. Може се купити или поручити поужећем: „ФРУШКА ГОРА“, Македонска 27, Београд. Цена од 22,80 до 25,00 н. дин.

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС

ОПЕТ »БИЧ БОЈС«

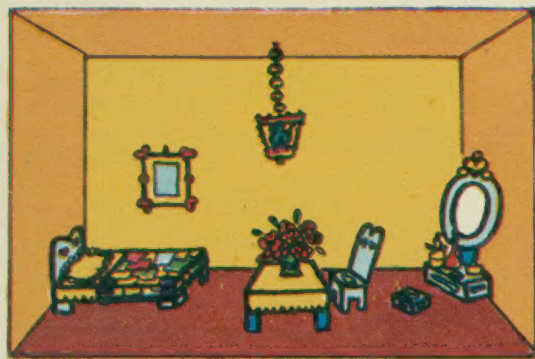
По стажу један од најстаријих и најпознатијих америчких ансамбла доживљава ових дана своју ренесансу. Композицијом „Памучна поља“ најављују своје ново златно доба. Ансамбл је формиран још 1961. године а први успех била му је композиција „Сурфин“. Ансамбл се управо налази на турнеји по Европи. Друга композиција на његовој најновијој плочи је „Најближе далеко место“. Цена је 9,30 н. дин.

COTTONFIELDS
NEAREST
FAREWAY
PLACE

THE BEACH BOYS

СОБА ЗА УКУЛУ

ЗАЛЕПИ ДЕЛОВЕ ОВЕ СОБЕ (КРЕВЕТ, ЛУСТЕР, ИТА) НА ЦВРЉИНИ КАРТОН, А КАД СЕ ДОБРО ОСУШЕ, ОБРЕЖИ ИХ ПРЕМА УПУТСТВИМА КОЈА СЕ НАЛАЗЕ ПОРЕД СВАКОГ КРТЕЖА. ПРОНАЈДИ ДОБРО ОЧУВАЊУ КУТИЈУ ОД КИТЕЛА

И ОБЛЕПИ ЈЕ С УНУТРАШЊЕ СТРАНЕ ШАРЕНИМ ЛЕПЉИВОМ ХАРТИВОМ. НА 3/4 КУТИЈЕ ЗАЛЕПИ СЛИКУ А НА ТАБАНУ ЛУСТЕР. ОБРЕЖИ БАЗУ С КРЕКЕМ И СТАВИ ЈЕ НА СТО, А ОСТАЛЕ ДЕТАЉЕ РАСПОРЕДИ ПО ТОАЛЕТНОМ СТОЊИКУ.

А ЗАЛЕПИ ЗА УНУТРАШЊУ СТРАЊУ НОГЕ ОД КРЕВЕТА
Б ЗАЛЕПИ ЗА ДНО КРЕВЕТА

Б
А

Б
А

ПРОРЕЗАТИ ПО
ИСТРЕЖИВАЊОМ ЛИНИЈИ
И ТУ ПРОВУКИ ЦИЈУ

БАЗА СА
КРЕКЕМ

КОЛОЊСКА
ВОДА

ОБАЕ ПРОСЕКИ,
ПА ДЕДАИ КРАЈ
САВИТИ НА ДЕЈАНУ
А ДРУГИ НА ДРУГУ
СТРАЊУ

ПАРФЕМ

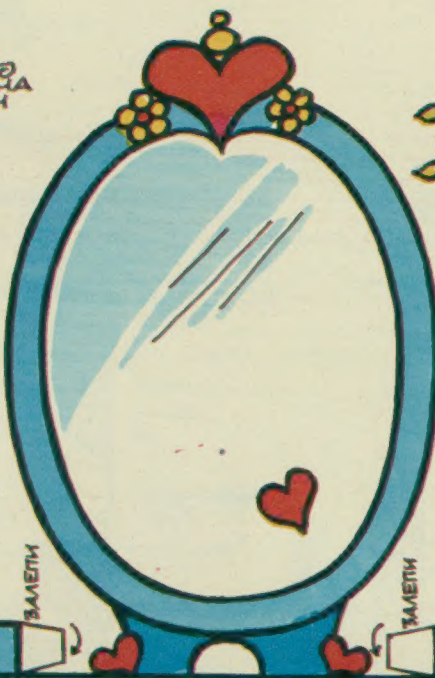

КУТИЈА
ЗА
СА
СВИЉЕ

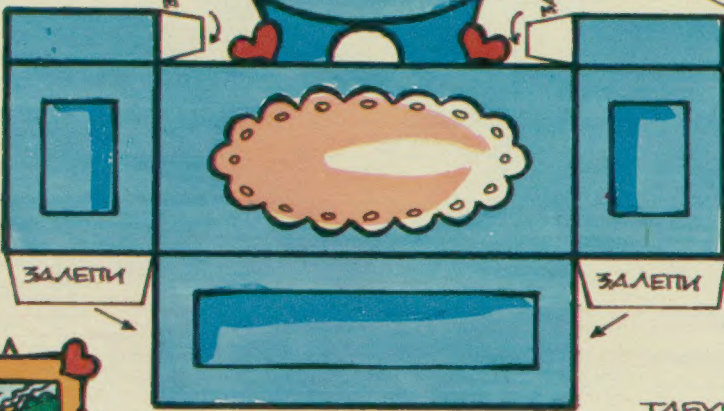
ОБАД КРАЈ
ЗАЛЕПИ НА
ПЛАФОН

ЛУСТЕР

ЗАЛЕПИ

ЗАЛЕПИ

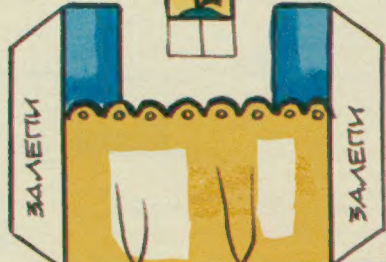
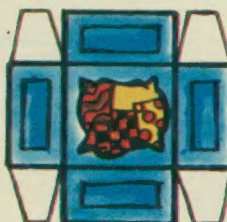

ЗАЛЕПИ

ЗАЛЕПИ

ТОАЛЕТНИ СТО

ТАБУРЕТ

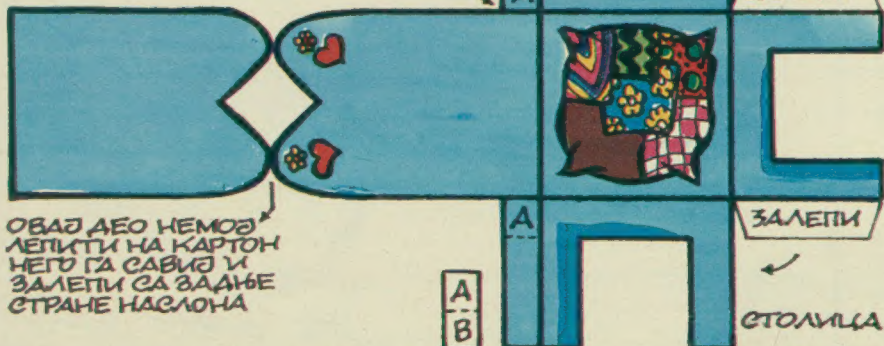

ЗАЛЕПИ

ЗАЛЕПИ

СЛИКА

ОБАД ДЕО НЕМОЖ
ЛЕПИТИ НА КАРТОН
НЕГО ГА САВИТИ И
ЗАЛЕПИ СА ЗАДЊЕ
СТРАЊЕ НАСЛОЊА

Б
А

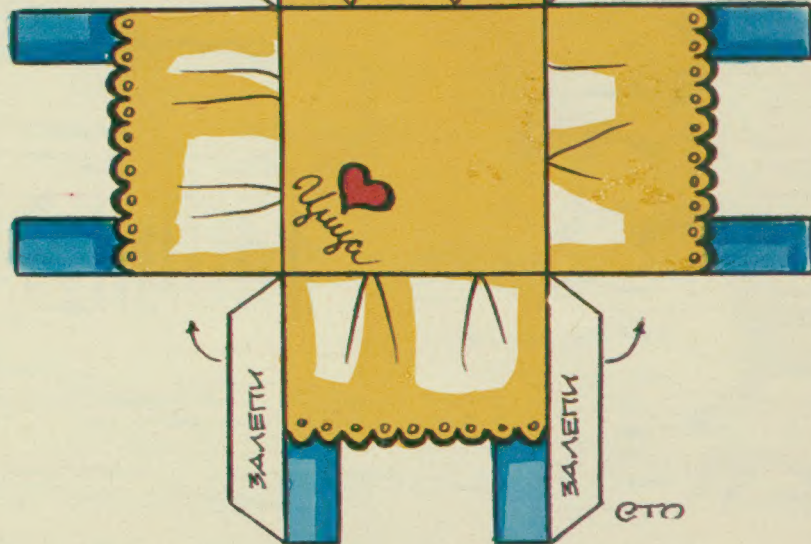
ПРОСЕКИ

А

ЗАЛЕПИ

А
Б

СТОЛИЦА

ЗАЛЕПИ

ЗАЛЕПИ

СТО

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Имам 13 година. Желим да се дописујем. Верица Вожић, Балканска 37, Чачак.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље. Имам 12 година. Сакупљам разгледнице, маркице и слицице „Земље и градови света“. Јован Грујић, Булевар Лењина 195/28, Нови Београд.

Идем у VII разред основне школе. Желим да се дописујем с другарицама и друговима читаоцима „Забавника“. Сакупљам стари и страни новац и салвете. Гордана Гугић, Козарачка 13, Винковци.

Имам 14 година. Желим да се дописујем са читаоцима који навијају за „Динамо“ из Загреба. Члан сам „Динамо“ и радо ћу обавестити заинтересоване како ће се учланити и они ако желе. На сваку разгледницу било којег места одговарам разгледницом Кутине. Крешимијр Филипан, Рударска 70, Гојло, з. п. Кутина.

Желимо да се дописујемо са друговима и другарицама од 15 до 17 година, који сакупљају разгледнице. Имамо 17 година. Чоловић Лоле, Милена Никшића 75а, и Милорад Миловановић, Милена Никшића 75, Чачак.

Имам 15 година. Волим народну музику. Учим енглески језик. Сакупљам салвете, разгледнице, кашичице од сладолета, фотографије глумаца и певача. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље, Аница Бездек, Југословенска 86, Суботица.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље који воле Корни групу и емисију „Максиметар“. Невенка Бајић, Доситеја Обрадовића 12а, Лесковац.

Имам 9 година. Дописивала бих се са друговима и другарицама из наше земље. Сакупљам салвете и привеске за кључеве. Јасмина Букин, Вукосавићева 31/6, Београд — Канарево брдо.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Скупљам марке. Имам 13 година. Душица Вукадиновић, село Драча, з. п. Дивостин, Крагујевац.

Имам 15 година. Ученица сам I разреда Медицинске школе. Желела бих да се дописујем са другарицама из наше земље и иностранства. Волим забавну музику. Навијам за „Првену звезду“. Волим математику и физичко васпитање. Сакупљам разгледнице, салвете и маркице „Кандит“. Језик дописивања руски и српскохрватски. Љилана Николић, насеље Габровачка река ул. III/12, Ниш.

Имам 13 година. Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље и иностранства. Језик дописивања: српскохрватски, руски и енглески. Хоби ми је сакупљање разгледница и фотографија глумаца и певача. Борислава Млађен, Јаворска 35, Н. П. Горанина — Сарајево.

* укршћене речи *

Водоравно: 1) град у Бразилу, највећа светска извозна лука за кафу; 6) енглески филмски глумац (Питер); 7) билијарски штап; 9) сто жер; 10) индонезанско острво; 11) слово латинице; 12) индустријска

биљка; 13) оружани сукоб; 15) посуда за воду; 16) просторија за рад уметника; 18) иницијали нашег сликара („Весела браћа“); 19) лична заменица; 20) разум; 21) слагање; 23) узвик; 25) обор; 26) лековита биљка; 28) иницијали дубровачког песника („Осман“); 29) нација; 30) статуа; 32) ужарена вулканска маса; 33) блесак; 35) гозба; 36) наш познати књижевник, нобеловац.

Усправио: 1) наука о обољењима уста и зуба; 2) киргизско село од шатора; 3) аутомобилска ознака за Холандију; 4) град у Канади; 5) име и презиме нашег познатог сликара („Доручак на трави“); 6) музичко-сценско дело; 8) узница; 10) прилог за време; 14) врста певачког гласа; 17) место у Србији; 21) митолошка река у подземном свету; 22) летопис; 24) десна притока Дрине; 27) становници највећег полуострва на свету; 31) митолошки бог природе и демон дивљине; 34) иницијали нашег песника и књижевника („Благо цара Радована“).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) старт, 5) плед; 6) А(нтои) Ч(ехов); 8) траг, р; 10) ас; 12) ред; 13) нацрт; 15) К(лод) Д(ебиси); 16) либела; 17) Ава; 19) Налис; 20) Ена; 22) реч; 23) пчела; 25) раф; 27) летина; 28) пр; 29) орада; 30) ила; 31) тј, а; 32) трик; 33) еп; 35) трон; 36) Давид.

МАЛА ПОШТА

САД СЕ КАЈЕМ

Драги Забавниче,

„Забавник“ сматрам најбољим листом и желим да га похвалим. Нарочито ме је обрадовало награђивање ученика који на крају године поправе слабе оцене од полугодишта. Ја сам такође имао две јединице, али сам се због тога стидео, па вам нисам писао да сам их поправио. Сад се кајем и мислим да није требало да се стидим због тога што нисам знао да говорим српскохрватски, па се боље оцене од

мене нису могле очекивати. Јер, ја сам четири разреда учио у Македонији, а пети, шести и сад седми у Лукавцу, Босна и Херцеговина.

Главни је да сам те похвалио, а желео бих да ми одговорим ко је и када дошао на идеју да покрене издавање првог броја „Забавника“.

САФЕТ АКИКИ, еластикарна „Вардар“, Лукавац

Познати новинари предатне „Политике“ Душан-Дуда Тимотијевић и Мирослав-Мира Стевановић дошли су на идеју да, по угледу на неке француске часописе, покрену и код нас један лист за старе и младе у коме би се могле прочитати разне занимљивости. Пошто је било тешко одлучити се за име, расписан је међу читаоцима „Политике“ конкурс. Победило је име „Политикин забавник“.

За време рата „Забавник“ није излазио, а поново је покренут 5. јануара 1952.

ОТИШЛИ СУ У ПРАВЕ РУКЕ

Драга редакцијо, Захваљујем што сте моје писмо у коме сам објавио да поклањам комплет „Политикиних забавника“ штампали у рубрици „Мала пошта“. Уједино вас извештавам да сам за ово неколико дана примио 423 писма са свих стра-

на, из свих република, од разних људи, разних рукописа. Комплет „Политикиних забавника“ 1968. и 1969. год. поклонио сам ученицима основне школе Старо Село, задња пошта Вионица код Ивањнице. Сматрам да су моји „Забавници“ отишли у праве руке пошто ова деца похађају школу под врло тешким условима. Други комплет 1970. год. послао сам Славици Богдановић, село Сладинац, задња пошта Голубац на Дунаву.

Захваљујем свима онима који су ми писали. Онима који су ми послали новац у писму — враћам поштом.

ТАКО ЈЕ САМО ОБРНУТО!

Драги Забавниче,

У броју 980 објавили сте четири истинита састава из циклуса „Бекство од куће“. Ту сте направили једну малу грешку. „Хајдуди“, истинит догађај, написао сам ја, то јест Драган Аврамовић, Октобарске револуције 27-6/4, Тузла, а доживљај „Сам у велераду“ написао је Предраг Стојаковић, ученик првог разреда гимназије, Стаке Скендерове 7/1, Сарајево. Ви сте то написали обрнуто.

Пуно поздрава

ДРАГАН АВРАМОВИЋ

У праву си! Техничком грешком дошло је до замене имена. Извињавамо се и теби и Предрагу Стојаковићу, а и осталим читаоцима „Забавника“.

БЕЗ НАГРАДЕ

Гајим нокат на малом прсту већ 12 месеци и интересује ме додељује ли се за то нека награда, колика дужина нокта треба и где се предаје нокат?! Молим вас на сваки начин одговорите хитно на адресу:

МИЛОЈКО СИМИЋ, Средња пољопривредна школа II/3, Шабац

Није нам познато да код нас или било где у свету постоји такмичење у дужини нокта на малом прсту. Предлажемо ти зато да се даље не трудиш у том правцу.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП

Теди Тед: КО ЈЕ УБИО ТОМА ТОМВЕЈА?

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ Београд, Македонска 29. Директор Милојко Друловић. Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 66,00 дина, полугодишња 33,00. Претплата за иностранство: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина. Годишња претплата у иностранству: ДМ 40. — \$ 10,60 — ₣ 58,80 — Sfr 46. — Sfr 56. Текући рачун број 608-1-82-1 за уплате из земље. Девизне уплате из иностранства преко Природне банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32009-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31, тел. 22-711.

